

Πρακτικός οδηγός της EASO: Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

Σειρά πρακτικών οδηγιών της EASO

Μάρτιος 2015

***Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση***

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015

Print

ISBN 978-92-9243-998-9

doi:10.2847/097441

BZ-02-15-050-EL-C

PDF

ISBN 978-92-9243-777-0

doi:10.2847/553857

BZ-02-15-050-EL-N

© Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, 2015

Η EASO και τα άτομα που ενεργούν για λογαριασμό της δεν φέρουν ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση.

Πρακτικός οδηγός της EASO: Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

Σειρά πρακτικών οδηγιών της EASO

Μάρτιος 2015

Ο παρών πρακτικός οδηγός συντάχθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία του πίνακα ποιότητας της EASO. Η EASO ευχαριστεί τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και την ομάδα αναφοράς (που απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Υπατο Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους) για την ενεργό συμβολή και υποστήριξή τους στη σύνταξη του παρόντος πρακτικού οδηγού.

Εισαγωγή

Γιατί δημιουργήθηκε ο παρών πρακτικός οδηγός; Ο πρακτικός οδηγός της ΕΑΣΟ με τίτλο «Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων» είναι σχεδιασμένος ως ένας πρακτικός κατάλογος ελέγχου και ως σύντομο έγγραφο καθοδήγησης για την υποστήριξη των αρμόδιων υπαλλήλων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και εκτός των συνόρων της στο καθημερινό έργο τους. Ο οδηγός είναι σχεδιασμένος σύμφωνα με τις συναφείς νομικές απαιτήσεις και ταυτόχρονα προτείνει μια πρακτική προσέγγιση που μπορεί να εφαρμοστεί στα καθημερινά καθήκοντα των υπαλλήλων. Ανταποκρίνεται στην ανάγκη μετουσίωσης των κοινών προτύπων σε μια κοινή προσέγγιση για την εφαρμογή τους και στον γενικό στόχο του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (ΚΕΣΑ) για αντιμετώπιση των παρεμφερών υποθέσεων με ανάλογο τρόπο.

Πώς συνδέεται ο παρών πρακτικός οδηγός με άλλα εργαλεία υποστήριξης της ΕΑΣΟ; Όπως όλα τα εργαλεία υποστήριξης της ΕΑΣΟ, ο πρακτικός οδηγός για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων βασίζεται στα κοινά πρότυπα του ΚΕΣΑ. Η αποστολή της ΕΑΣΟ είναι να υποστηρίζει τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων μέσω κοινής κατάρτισης, κοινών προτύπων ποιότητας και κοινών πληροφοριών για τις χώρες καταγωγής. Ο παρών οδηγός εντάσσεται στο ίδιο πλαίσιο και πρέπει να θεωρείται ως συμπλήρωμα στα υπόλοιπα διαθέσιμα εργαλεία. Η συνεκτικότητά του με τα εν λόγω εργαλεία, και ιδίως με τη θεματική ενότητα «Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων» του εκπαιδευτικού προγράμματος της ΕΑΣΟ, που συνδέεται στενά μαζί του, αποτέλεσε πρωταρχικό μέλημα κατά τη δημιουργία του. Ο παρών οδηγός δεν αντικαθιστά σε καμία περίπτωση την ανάγκη βασικής κατάρτισης που εξυπηρετεί η εν λόγω θεματική ενότητα. Παρότι η θεματική ενότητα περιλαμβάνει αναλυτικές γνώσεις και εκπαίδευση σε θέματα δεξιοτήτων και συμπεριφοράς, το παρόν πρακτικό εργαλείο αποσκοπεί στην ανακεφαλαίωση και καθιέρωση ενός συνεκτικού περιεχομένου και μιας συνεκτικής προσέγγισης σε ένα εργαλείο που υποστηρίζει τους χειριστές στο καθημερινό έργο τους.

Πρόκειται για πρακτικό οδηγό που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας του πίνακα ποιότητας της ΕΑΣΟ. Πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με τους προηγούμενους και προσεχείς πρακτικούς οδηγούς, για παράδειγμα τον πρακτικό οδηγό για την προσωπική συνέντευξη και το πρακτικό εργαλείο για τον προσδιορισμό προσώπων με ειδικές ανάγκες.

Τι περιλαμβάνει ο παρών πρακτικός οδηγός; Ο οδηγός προωθεί μια δομημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων, η οποία συμβαδίζει με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΕΑΣΟ. Η εν λόγω προσέγγιση προορίζεται για εφαρμογή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων ασύλου. Ο οδηγός χωρίζεται σε τρία κύρια μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά τη συλλογή πληροφοριών, το δεύτερο μέρος την αξιολόγηση της αξιοπιστίας και το τρίτο μέρος την αξιολόγηση κινδύνου. Ο οδηγός εστιάζει στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Η αξιολόγηση κινδύνου εξετάζεται συνοπτικά στο πλαίσιο της μετάβασης στο επόμενο και τελευταίο στάδιο της εξέτασης της ανάγκης διεθνούς προστασίας.

Πώς δημιουργήθηκε ο παρών πρακτικός οδηγός; Ο οδηγός δημιουργήθηκε από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών υπό τον συντονισμό της ΕΑΣΟ. Επιπλέον, παρασχέθηκαν πολύτιμες πληροφορίες από μια ομάδα αναφοράς, στην οποία συμμετείχε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Ύπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Το υλικό που παρείχε η ομάδα αναφοράς, όπως η έκθεση «Beyond proof: Credibility Assessment in EU Asylum Systems» (Πέραν της απόδειξης: εκτίμηση της αξιοπιστίας στα συστήματα ασύλου της ΕΕ) της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και το εγχειρίδιο «Credibility Assessment in Asylum Procedures: Multidisciplinary Training Manual» (Αξιολόγηση της αξιοπιστίας στις διαδικασίες ασύλου: εγχειρίδιο πολυτομεακής κατάρτισης) της συγγραφικής Επιτροπής του Ελσίνκι, αποτέλεσε σημαντική πηγή πληροφοριών για την εκπόνηση του παρόντος πρακτικού οδηγού. Στη συνέχεια, ο οδηγός μελετήθηκε και εγκρίθηκε από όλα τα κράτη μέλη. Αποτελεί προϊόν συνδυασμένης εμπειρογνομosύνης και αντικατοπτρίζει τα κοινά πρότυπα και τον κοινό στόχο επίτευξης διαδικασιών ασύλου υψηλής ποιότητας.

Σε ποιον απευθύνεται ο παρών πρακτικός οδηγός; Πρωταρχικός στόχος του οδηγού είναι να υποστηρίξει τους χειριστές στο καθημερινό έργο τους. Θεωρείται χρήσιμος τόσο για νέους υπαλλήλους, οι οποίοι θα μπορούσαν να επωφεληθούν από συμπληρωματική καθοδήγηση όσον αφορά τη βασική αυτή πτυχή του έργου τους, όσο και για υπαλλήλους με πολυετή εμπειρία, οι οποίοι θα μπορούσαν να τον χρησιμοποιούν ως εργαλείο υπενθύμισης των καθηκόντων τους κατά τη διεκπεραίωση επιμέρους υποθέσεων. Περαιτέρω, πρέπει να θεωρείται ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης, καθώς και ποιοτικού ελέγχου. Κατόπιν μικρών προσαρμογών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο αξιολόγησης της ποιότητας και να παρουσιάζει ενδιαφέρον για οποιονδήποτε φορέα συμμετέχει στη διαδικασία του ασύλου.

Πώς πρέπει να χρησιμοποιείται ο παρών πρακτικός οδηγός; Ο παρών οδηγός σχεδιάστηκε με στόχο να είναι όσο το δυνατόν πιο πρακτικός. Είναι δομημένος σε τρία διασυνδεδεμένα επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο είναι ένας κατάλογος ελέγχου, ο οποίος παρέχει μια γρήγορη επισκόπηση των σημαντικότερων στοιχείων κάθε σταδίου, από τη συλλογή πληροφοριών, τη σύνδεση των αποδεικτικών στοιχείων με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και την αξιολόγηση αξιοπιστίας, μέχρι την αξιολόγηση κινδύνου. Στο δεύτερο επίπεδο παρέχονται σύντομες οδηγίες, στις οποίες εξηγείται κάθε στοιχείο του καταλόγου ελέγχου και παρέχονται πρόσθετες πληροφορίες. Το τρίτο επίπεδο περιλαμβάνει παραπομπές σε διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά μέσα που αναφέρονται στο έγγραφο καθοδήγησης. Τα επίπεδα συνδέονται μεταξύ τους διαδραστικά μέσω υπερσυνδέσμων, που ενισχύουν την πρακτική χρησιμότητα του οδηγού όταν χρησιμοποιείται ηλεκτρονικά. Επιπλέον, ο οδηγός περιλαμβάνει ένα υπόδειγμα το οποίο μπορεί να χρησιμοποιείται κατά την εκτίμηση συγκεκριμένων υποθέσεων.

Πώς συνδέεται ο παρών πρακτικός οδηγός με την εθνική νομοθεσία και πρακτική; Πρόκειται για ένα ήπιο εργαλείο σύγκλισης, που αποτυπώνει τα κοινά πρότυπα και αφήνει περιθώριο για εθνικές αποκλίσεις στη νομοθεσία, την καθοδήγηση και την πρακτική. Κάθε εθνική αρχή μπορεί να ενσωματώσει συναφή τμήματα νομοθεσίας και καθοδήγησης στα προβλεπόμενα σημεία του οδηγού, προκειμένου να παράσχει στους χειριστές της ένα ενιαίο έγγραφο καθοδήγησης για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων.

Πρακτικός οδηγός της ΕΑΣΟ:

Κατάλογος ελέγχου για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

Η σημασία της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων

Βήμα 1. Συλλογή πληροφοριών

- Προσδιορίστε τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά
 - Συνδέστε τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά με τις απαιτήσεις του ορισμού του πρόσφυγα
 - Συνδέστε τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά με τις απαιτήσεις του ορισμού του προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία
 - Να θυμάστε ότι ο προσδιορισμός των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών αποτελεί μια υπό εξέλιξη διαδικασία
- Εφαρμόστε την κατανομή του βάρους της απόδειξης για να συλλέξετε αποδεικτικά στοιχεία
 - Ελέγξτε εάν ο αιτών / η αιτούσα εκπληρώνει το καθήκον του/της για τεκμηρίωση της αίτησης (βάρος απόδειξης που βαρύνει τον αιτούντα / την αιτούσα)
 - Έχει καταβάλει ο αιτών / η αιτούσα πραγματική προσπάθεια να παράσχει το σύνολο των δηλώσεων και εγγράφων που έχει στη διάθεσή του/της;
 - Τα στοιχεία υποβλήθηκαν το συντομότερο δυνατό;
 - Έχει δώσει ο αιτών / η αιτούσα ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων;
 - Εκπλήρωση του καθήκοντος έρευνας του χειριστή (βάρος έρευνας που φέρει ο χειριστής)
 - Ενημερώνετε τον αιτούντα / την αιτούσα σχετικά με τις υποχρεώσεις του/της
 - Ζητάτε από τον αιτούντα / την αιτούσα να διευκρινίσει τυχόν ασαφή στοιχεία
 - Αντιμετωπίζετε τυχόν προφανείς ασυνέπειες, έλλειψη επαρκών πληροφοριών, ζητήματα αληθοφάνειας
 - Αποσπάτε συναφείς πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής
 - Συλλέγετε άλλα αποδεικτικά στοιχεία εφόσον συντρέχει περίπτωση
 - Αντιμετωπίζετε δεόντως άτομα με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες
 - Εφόσον συντρέχει περίπτωση, λάβετε υπόψη σας ειδικούς κανόνες τεκμηρίωσης (αντιστροφή του βάρους απόδειξης):
 - Συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 4 παράγραφος 4 της οδηγίας για την αναγνώριση (δίωξη / σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές στο παρελθόν);
 - Μπορεί να υπάρχει διαθέσιμη προστασία στη χώρα καταγωγής;
 - Μπορεί να είναι εφαρμοστέα η εγχώρια προστασία (γνωστή και ως εναλλακτική λύση εσωτερικού ασύλου);
 - Μπορεί να εφαρμοστεί αποκλεισμός από τη διεθνή προστασία;
 - Ο αιτών / η αιτούσα προέρχεται από ασφαλής χώρα καταγωγής, όπως προβλέπεται σύμφωνα με την εθνική σας νομοθεσία;

- Συλλέξτε αποδεικτικά στοιχεία συναφή με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά
 - Αποσπάστε δηλώσεις από τον αιτούντα / την αιτούσα
 - Προσωπική συνέντευξη
 - Γραπτές δηλώσεις
 - Συλλέξτε αποδεικτικά στοιχεία από άλλες πηγές
 - Έγγραφα (που προσκομίζει ο αιτών / η αιτούσα)
 - Πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ)
 - Λοιπά αποδεικτικά στοιχεία
 - Εκθέσεις εμπειρογνομόνων
 - Εκθέσεις ιατρικής και ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης
 - Εκθέσεις γλωσσικής ανάλυσης
 - Πληροφορίες από άλλα πρόσωπα (μαρτυρική κατάθεση)
 - Πληροφορίες από κρατικές αρχές του κράτους μέλους
 - Πληροφορίες από άλλα κράτη μέλη

Βήμα 2. Αξιολόγηση της αξιοπιστίας

- Συνδέστε τα αποδεικτικά στοιχεία με τα επιμέρους ουσιώδη πραγματικά περιστατικά
- Αξιολογήστε τις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας σύμφωνα με τους δείκτες αξιοπιστίας
 - Καταλήξτε σε πορίσματα σχετικά με την εσωτερική αξιοπιστία
 - Επάρκεια λεπτομερειών και ιδιαιτερότητα
 - Συνέπεια
 - Οι μη λεκτικές αντιδράσεις δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως δείκτης αξιοπιστίας
 - Καταλήξτε σε πορίσματα σχετικά με την εξωτερική αξιοπιστία
 - Συνέπεια ως προς τις ΠΧΚ
 - Συνέπεια ως προς ευρέως γνωστές πληροφορίες
 - Συνέπεια ως προς τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία
 - Καταλήξτε σε πορίσματα σχετικά με την αληθοφάνεια
- Αξιολογήστε τα έγγραφα
 - Συνάφεια
 - Ύπαρξη
 - Περιεχόμενο
 - Τύπος
 - Φύση
 - Συντάκτης
 - Αξιολογήστε την ιατρική και ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη
- Λάβετε υπόψη σας ατομικούς και συγκυριακούς παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις
 - Παράγοντες που σχετίζονται με τον αιτούντα / την αιτούσα
 - Μνήμη
 - Τραυματικές εμπειρίες και ΔΜΣ
 - Άλλα ψυχολογικά προβλήματα και προβλήματα υγείας

- Ηλικία
- Μόρφωση
- Κουλτούρα, θρησκεία και πεποιθήσεις
- Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου (ΣΠΤΦ)
- Φύλο
- Παράγοντες που σχετίζονται με τον χειριστή
 - Λάβετε υπόψη τις επιπτώσεις του στρες, του φόρτου εργασίας και των προθεσμιών
 - Λάβετε υπόψη σας τις επιπτώσεις της μακροχρόνιας έκθεσης σε μαρτυρίες υποθέσεων ασύλου
 - Αποφύγετε τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα
 - Σημασία της αυτοαξιολόγησης και της εποπτείας
- Παράγοντες που σχετίζονται με τη διαδικασία της συνέντευξης
- Προσδιορίστε ποια ουσιώδη πραγματικά περιστατικά μπορούν να γίνουν δεκτά
 - Εξετάστε τα αποδεικτικά στοιχεία που συνδέονται με κάθε πραγματικό περιστατικό συνολικά και σφαιρικά
 - Προσδιορίστε ποια γεγονότα είναι τεκμηριωμένα (γίνονται δεκτά) και ποια όχι (απορρίπτονται)
 - Προσδιορίστε ποια περιστατικά παραμένουν ακόμη αβέβαια
 - Εφαρμόστε το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση για τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που παραμένουν αβέβαια (ευεργέτημα της αμφιβολίας)

Βήμα 3: Αξιολόγηση κινδύνου

- Προβείτε σε ανάλυση του βάσιμου φόβου δίωξης / πραγματικού κινδύνου σοβαρής βλάβης
 - Εφαρμόστε το άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας για την αναγνώριση
 - Λάβετε υπόψη σας παρελθούσες διώξεις ή σοβαρή βλάβη ή απουσία αυτών
 - Εφαρμόστε το μέτρο απόδειξης

Πρακτικός οδηγός της ΕΑΣΟ: Οδηγίες για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

Η σημασία της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων [επιστροφή]

Με τον όρο «αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων» νοείται η πρωτογενής μέθοδος διακρίβωσης των πραγματικών περιστατικών μιας ατομικής περίπτωσης, μέσω της διαδικασίας εξέτασης και σύγκρισης των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων.

Η αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων δεν ρυθμίζεται, εν γένει, από το διεθνές δίκαιο. Η σύμβαση της Γενεύης του 1951 δεν περιέχει ειδικές διατάξεις σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων. Παρά ταύτα, έχουν καταρτιστεί κάποιες κατευθυντήριες οδηγίες για το θέμα αυτό, τόσο με τη μορφή του εγχειριδίου της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες με τίτλο «Εγχειρίδιο και κατευθυντήριες γραμμές για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων» (επανέκδοση 2011), άρθρα 195-205, όσο και με τη μορφή του «Σημειώματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σχετικά με το βάρος της απόδειξης και την αποδεικτική ισχύ των ισχυρισμών κατά την εξέταση των αιτημάτων ασύλου» (1998).

Όσον αφορά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων, η **οδηγία για την αναγνώριση** αποτελεί την πρώτη νομικά δεσμευτική υπερεθνική πράξη με περιφερειακό πεδίο εφαρμογής, με την οποία θεσπίζονται τα κριτήρια που πρέπει να πληροί ο αιτών / η αιτούσα ώστε να αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας ή πρόσωπο που χρήζει διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους. Η οδηγία για την αναγνώριση βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε διεθνείς και ευρωπαϊκές νομικές πράξεις και νομολογία περί προσφύγων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

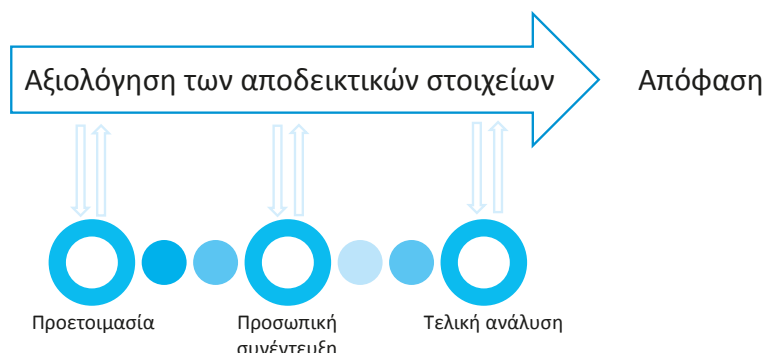
Παρά ταύτα, οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν διαφορετικές δικαιοτικές παραδόσεις και εφαρμόζουν ποικίλες πρακτικές όσον αφορά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων εν γένει. Εάν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν παρόμοιες νομικές έννοιες όσον αφορά τη χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας πλην όμως εκτιμούν με διαφορετικό τρόπο τα αποδεικτικά στοιχεία, μπορεί κάλλιστα να καταλήξουν σε διαφορετικά συμπεράσματα. Εξάλλου, οι διαδικασίες ασύλου διαφέρουν από οποιαδήποτε άλλη νομική διαδικασία, εν μέρει λόγω της ανυπαρξίας των «συνήθων» αντικειμενικών αποδεικτικών μέσων και λόγω των σοβαρών συνεπειών της απόφασης που λαμβάνεται. Συνεπώς, προκειμένου να διασφαλίζεται μια δίκαιη και αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων, είναι απαραίτητο να θεσπίζονται συγκεκριμένοι διαδικαστικοί κανόνες για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων σε υποθέσεις ασύλου, τους οποίους να γνωρίζουν οι υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων.

Η αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων αποτελεί μια μεθοδολογία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης μιας αίτησης ασύλου.

Στον παρόντα πρακτικό οδηγό παρουσιάζεται μια προσέγγιση τριών βημάτων όσον αφορά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων:

- Βήμα 1: Συλλογή πληροφοριών
- Βήμα 2: Αξιολόγηση της αξιοπιστίας
- Βήμα 3: Αξιολόγηση κινδύνου.

Ο χειριστής ακολουθεί τα εν λόγω βήματα κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ασύλου:

Βήμα 1. Συλλογή πληροφοριών [επιστροφή]

1.1. Προσδιορίστε τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά [επιστροφή]

Ο χειριστής, προκειμένου να αξιολογήσει μια αίτηση για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, οφείλει να προσδιορίσει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

Τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά είναι γεγονότα που συνδέονται άμεσα με τον ορισμό του πρόσφυγα [άρθρο 1 σημείο Α)2 της σύμβασης της Γενεύης του 1951 και άρθρο 2 στοιχείο δ) της οδηγίας για την αναγνώριση] ή του προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία [άρθρο 2 στοιχείο στ) και άρθρο 15 της οδηγίας για την αναγνώριση] και άπτονται του πυρήνα της αίτησης. Συνήθως είναι περιττό να εστιάζετε σε ήσσονος σημασίας ή μη ουσιώδη περιστατικά που δεν επηρεάζουν τα κρίσιμα στοιχεία των ισχυρισμών.

Ο κατάλληλος προσδιορισμός των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας όσο και για την αξιολόγηση κινδύνου. Σε περίπτωση που ένα περιστατικό δεν είναι ουσιώδες, δεν χρειάζεται να λαμβάνεται υπόψη, ανεξάρτητα από το αν γίνεται δεκτό ή όχι από τον χειριστή. Όταν ο χειριστής δέχεται ένα ουσιώδες πραγματικό περιστατικό, μπορεί να εκτιμήσει την ανάγκη διεθνούς προστασίας με βάση το εν λόγω περιστατικό. Πραγματικά περιστατικά που δεν γίνονται δεκτά κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση κινδύνου. Για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση της αξιοπιστίας και την αξιολόγηση κινδύνου, βλέπε βήμα 2 και βήμα 3.

Ανατρέξτε στο [υπόδειγμα](#) για τον προσδιορισμό των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών.

1.1.1. Συνδέστε τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά με τις απαιτήσεις του ορισμού του πρόσφυγα [επιστροφή]

Τα κεντρικά στοιχεία του ορισμού του πρόσφυγα είναι τα εξής:

- ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να είναι υπήκοος τρίτης χώρας ευρισκόμενος/-η εκτός της χώρας καταγωγής του/της (ή ανιθαγενής ευρισκόμενος/-η εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του/της)·
- ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να έχει βάσιμο φόβο δίωξης·
- ο φόβος δίωξης πρέπει να συνδέεται με τη φυλή, τη θρησκεία, την ιθαγένεια, τις πολιτικές πεποιθήσεις ή την ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας του αιτούντος / της αιτούσας (ή τα εκλαμβανόμενα ως τέτοια)·
- ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να μην είναι σε θέση ή, λόγω του βάσιμου φόβου, να μην επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της χώρας καταγωγής του/της·
- ο αιτών / η αιτούσα δεν πρέπει να αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα.

1.1.2. Συνδέστε τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά με τις απαιτήσεις του ορισμού του προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία [επιστροφή]

Οι απαιτήσεις για τον προσδιορισμό του προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία παρατίθενται κατωτέρω:

- ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να είναι υπήκοος τρίτης χώρας ευρισκόμενος/-η εκτός της χώρας καταγωγής του/της (ή ανιθαγενής ευρισκόμενος/-η εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του/της)·
- ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να είναι πρόσωπο που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας·
- πρέπει να υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι ο αιτών / η αιτούσα θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως ορίζεται στο [άρθρο 15 της οδηγίας για την αναγνώριση](#)·
- ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να μην είναι σε θέση ή, λόγω του κινδύνου αυτού, να μην επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της χώρας καταγωγής του/της·
- ο αιτών / η αιτούσα δεν πρέπει να αποκλείεται από την επικουρική προστασία.

1.1.3. Να θυμάστε ότι ο προσδιορισμός των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών αποτελεί μια υπό εξέλιξη διαδικασία [επιστροφή]

Αποτελεί βασική αρχή ότι ο χειριστής πρέπει να διαθέτει ευρύτητα πνεύματος και να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι ενδέχεται να προκύψουν νέα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Ο προσδιορισμός των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών αποτελεί μια υπό εξέλιξη διαδικασία η οποία διεξάγεται από τη στιγμή που ο αιτών / η αιτούσα διεθνή προστασία υποβάλλει την αίτηση έως τη στιγμή που ο χειριστής δρομολογεί την αξιολόγηση κινδύνου.

Ο χειριστής προσδιορίζει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά της αίτησης κατά την προετοιμασία της συνέντευξης, με βάση τις αρχικά διαθέσιμες πληροφορίες, κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης με τον αιτούντα / την αιτούσα και κατά την εξέταση των υποβληθέντων εγγράφων και αποδεικτικών στοιχείων, των μαρτυριών που έδωσαν μέλη της οικογένειας ή μάρτυρες ή των πληροφοριών για τη χώρα καταγωγής.

(Ανατρέξτε στο [υπόδειγμα](#) για την παρουσίαση του τρόπου προσδιορισμού των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών.)

1.2. Εφαρμόστε την κατανομή του βάρους της απόδειξης για να συλλέξετε αποδεικτικά στοιχεία [επιστροφή]

Κατά την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, η αφετηρία είναι ότι ο αιτών / η αιτούσα φέρει την ευθύνη να αποδείξει τους ισχυρισμούς του/της. Παρά ταύτα, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της διαδικασίας ασύλου, το ζήτημα του βάρους της απόδειξης γίνεται πιο σύνθετο.

Η διαδικασία συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων προκειμένου να εξακριβωθούν τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά διέπεται από τρεις βασικές αρχές:

1. καθήκον του αιτούντος / της αιτούσας για τεκμηρίωση της αίτησης (βάρος απόδειξης που βαρύνει τον αιτούντα / την αιτούσα)·
2. καθήκον έρευνας του χειριστή (βάρος έρευνας που φέρει ο χειριστής)·
3. ειδικοί κανόνες τεκμηρίωσης (αντιστροφή του βάρους της απόδειξης)·

1.2.1. Ελέγξτε εάν ο αιτών / η αιτούσα εκπληρώνει το καθήκον του/της για τεκμηρίωση της αίτησης (βάρος απόδειξης που βαρύνει τον αιτούντα / την αιτούσα) [επιστροφή]

Ο χειριστής οφείλει να ενημερώνει τον αιτούντα / την αιτούσα για το βάρος απόδειξης που φέρει, το οποίο συνεπάγεται την υποχρέωσή του/της να κάνει αξιόπιστες δηλώσεις, να προσκομίζει κάθε αποδεικτικό στοιχείο που έχει στην διάθεσή του/της και να συνεργάζεται με τις αρχές κατά την εξέταση της αίτησής του/της.

Σύμφωνα με το [άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας για την αναγνώριση](#), τα κράτη μέλη μπορούν να κρίνουν ότι εναπόκειται στον αιτούντα / στην αιτούσα να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Τα στοιχεία συνίστανται σε δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας και σε όλα τα έγγραφα που έχει ο αιτών / η αιτούσα στη διάθεσή του/της σχετικά με την ηλικία του/της, το προσωπικό του/της ιστορικό καθώς και το ιστορικό των οικείων συγγενών του/της, την ταυτότητα, την/τις ιθαγένεια/-ες, τη/τις χώρα/-ες και το/τα μέρος/-η προηγούμενης διαμονής του/της, προηγούμενες αιτήσεις ασύλου, τα δρομολόγια που ακολούθησε, τα ταξιδιωτικά του/της έγγραφα και τους λόγους για τους οποίους ζητεί διεθνή προστασία ([άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την αναγνώριση](#)).

1.2.1.1. Έχει καταβάλει ο αιτών / η αιτούσα πραγματική προσπάθεια να παράσχει το σύνολο των δηλώσεων και εγγράφων που έχει στη διάθεσή του/της; [επιστροφή]

Ο αιτών / η αιτούσα οφείλει να παράσχει στον χειριστή το σύνολο των συναφών αποδεικτικών στοιχείων που έχει στη διάθεσή του/της.

Κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του αιτούντος / της αιτούσας ως προς αυτό (ήτοι ποια αποδεικτικά στοιχεία οφείλει να έχει στη διάθεσή του/της ή να είναι πρακτικά σε θέση να εξασφαλίσει), ο χειριστής πρέπει

να λαμβάνει υπόψη του το σύνολο των ατομικών και ευρύτερων περιστάσεων της υπόθεσης, όπως τα διαθέσιμα μέσα για την εξασφάλιση των αποδεικτικών στοιχείων, τη σωματική/ψυχική υγεία του αιτούντος / της αιτούσας, το μορφωτικό του/της επίπεδο, την κατάσταση στη χώρα καταγωγής, τους οικογενειακούς δεσμούς, γιατί και πώς ο αιτών / η αιτούσα εγκατέλειψε τη χώρα, τη συναφή νομοθεσία της χώρας καταγωγής κ.λπ.

1.2.1.2. Τα στοιχεία υποβλήθηκαν το συντομότερο δυνατό; [επιστροφή]

Αναμένεται από τον αιτούντα / την αιτούσα να προσκομίσει το σύνολο των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων που έχει στη διάθεσή του/της το συντομότερο δυνατό. Έτσι, ο χειριστής είναι σε θέση να προσδιορίσει και να αξιολογήσει έγκαιρα και κατάλληλα το σύνολο των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Η συμμόρφωση με την εν λόγω υποχρέωση συνδέεται στενά με την υποχρέωση της αρχής να ενημερώνει τον αιτούντα / την αιτούσα σχετικά με τα καθήκοντά του/της κατά τη διαδικασία ασύλου, τα μέσα που έχει στη διάθεσή του/της ο αιτών / η αιτούσα προκειμένου να παράσχει τα αποδεικτικά στοιχεία, καθώς και τις ατομικές και ευρύτερες περιστάσεις της υπόθεσης.

Μια πρακτική προσέγγιση είναι να γίνει συζήτηση με τον αιτούντα / την αιτούσα σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία που σκοπεύει να προσκομίσει και να συμφωνηθεί ένα λογικό χρονοδιάγραμμα.

1.2.1.3. Έχει δώσει ο αιτών / η αιτούσα ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων; [επιστροφή]

Για ορισμένα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, ο αιτών / η αιτούσα ενδέχεται να μην είναι σε θέση να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία. Εναπόκειται στον χειριστή να εκτιμήσει εάν μπορεί να γίνει δεκτή η εξήγηση που δόθηκε από τον αιτούντα / την αιτούσα σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν είναι σε θέση να προσκομίσει πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία. Η εξήγηση που δίνει ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να σταθμίζεται λαμβανομένων υπόψη των ατομικών και ευρύτερων περιστάσεων της υπόθεσης, με βάση τους δείκτες και παράγοντες αξιοπιστίας που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις (βλ. επίσης ενότητα 2.4 σχετικά με τους παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις).

1.2.2. Εκπλήρωση του καθήκοντος έρευνας του χειριστή (βάρος έρευνας που φέρει ο χειριστής) [επιστροφή]

Ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρουσιάσει όλα τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και όλα τα συναφή αποδεικτικά στοιχεία. Αποτελεί καθήκον της αποφαινόμενης αρχής να εξακριβώνει, σε συνεργασία με τον αιτούντα / την αιτούσα, τα συναφή στοιχεία της αίτησής του/της. Προκειμένου να εκπληρώσετε την εν λόγω υποχρέωση, ως χειριστής οφείλετε να:

1.2.2.1. Ενημερώνετε τον αιτούντα / την αιτούσα σχετικά με τις υποχρεώσεις του/της [επιστροφή]

Ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά με τις υποχρεώσεις του/της κατά τη διαδικασία ασύλου, συμπεριλαμβανομένου του καθήκοντος συνεργασίας, καθώς και σχετικά με τις επιπτώσεις της μη συμμόρφωσης με αυτές. Οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται το συντομότερο δυνατό, σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες. Οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται σε γλώσσα που κατανοεί ή που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών / η αιτούσα και πρέπει να είναι εύκολα κατανοητές. Οι παρεχόμενες πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνουν τα ισχύοντα χρονοδιαγράμματα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων. Ο αιτών / η αιτούσα πρέπει επίσης να λάβει πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τα μέσα συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του/της σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

1.2.2.2. Ζητάτε από τον αιτούντα / την αιτούσα να διευκρινίσει τυχόν ασαφή στοιχεία [επιστροφή]

Ο χειριστής οφείλει να διασαφηνίζει όλα τα συναφή πραγματικά περιστατικά της αίτησης σε συνεργασία με τον αιτούντα / την αιτούσα λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής και τους πιθανούς παράγοντες που μπορούν να προκαλέσουν στρεβλώσεις (βλ. επίσης ενότητα 2.4 σχετικά με τους παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις). Η αξιολόγηση της υπόθεσης δεν πρέπει να βασίζεται σε πτυχές που είναι ασαφείς για τον χειριστή και αφήνουν περιθώριο για υποθέσεις, εκτιμήσεις, εικασίες ή κρίσεις που βασίζονται στο ένστικτο ή στη διαίσθηση.

1.2.2.3. Αντιμετωπίζετε τυχόν προφανείς ασυνέπειες, έλλειψη επαρκών πληροφοριών, ζητήματα αληθοφάνειας [επιστροφή]

Τυχόν ασυνέπειες, ζητήματα αληθοφάνειας και έλλειψη επαρκών πληροφοριών πρέπει να γνωστοποιούνται στον αιτούντα / στην αιτούσα και πρέπει να του/της δίνεται η δυνατότητα να αποσαφηνίζει τα εν λόγω ζητήματα. Ο χειριστής πρέπει επίσης να εστιάζει στον εντοπισμό των σχετικών αιτιών προκειμένου να είναι σε θέση να αξιολογεί καταλλήλως τον αντίκτυπο τους στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Ο χειριστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη την πιθανή ύπαρξη παραγόντων στρέβλωσης (βλ. επίσης ενότητα 2.4 σχετικά με τους παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις) που ενδέχεται να επηρεάζουν τη συνέπεια των δηλώσεων του αιτούντος / της αιτούσας καθώς και την ικανότητά του/της να παρέχει αναλυτικές πληροφορίες.

1.2.2.4. Αποσπάτε συναφείς πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής [επιστροφή]

Προκειμένου να αξιολογεί την υπόθεση, ο χειριστής πρέπει να αποσπά συναφείς, ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ). Οι ΠΧΚ πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένες και να μην περιορίζονται στη γενική κατάσταση της χώρας καταγωγής. Πρέπει να προέρχονται από διάφορες πηγές, όπως εθνικές μονάδες ΠΧΚ, EASO, Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και άλλες συναφείς οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι ΠΧΚ πρέπει να είναι αντικειμενικές και η προσέγγιση για τη συλλογή τους πρέπει να είναι αμερόληπτη (το άτομο που συλλέγει τις πληροφορίες δεν πρέπει να εξετάζει ΠΧΚ που υποστηρίζουν μόνο αρνητική ή μόνο θετική απόφαση).

1.2.2.5. Συλλέγετε άλλα αποδεικτικά στοιχεία εφόσον συντρέχει περίπτωση [επιστροφή]

Προκειμένου να αξιολογεί την υπόθεση, ο χειριστής ενδέχεται επίσης να χρειαστεί να εξασφαλίσει άλλα αποδεικτικά στοιχεία αυτεπάγγελτα (βλ. επίσης ενότητα 1.3.2.3 σχετικά με τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία).

1.2.2.6. Αντιμετωπίζετε δέοντως άτομα με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες [επιστροφή]

Προκειμένου να τεκμηριώνουν αποτελεσματικά την αίτησή τους, ορισμένοι/-ες αιτούντες/αιτούσες ενδέχεται να χρειάζονται ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις λόγω, μεταξύ άλλων, ηλικίας, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, αναπηρίας, σοβαρής ασθένειας, ψυχικών διαταραχών ή συνεπεία βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εκτιμούν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την υποβολή της αίτησης εάν ο αιτών / η αιτούσα χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να του/της παρέχουν επαρκή υποστήριξη.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται στον ερευνητικό ρόλο του χειριστή σε περιπτώσεις ατόμων με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες. Ο χειριστής πρέπει να συλλέγει τις συναφείς πληροφορίες λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις ειδικές ανάγκες του αιτούντος / της αιτούσας. Προκειμένου να εκτιμά καταλλήλως τον αντίκτυπο των εν λόγω περιστάσεων στην υπό εξέταση υπόθεση, ο χειριστής μπορεί να χρειαστεί σχετικές εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης (π.χ. για ψυχικές διαταραχές, επιπτώσεις ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας κ.λπ.). Ο χειριστής οφείλει επίσης να προβλέπει για τον αιτούντα / την αιτούσα με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες επαρκή χρόνο ώστε να προσκομίσει τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και να λαμβάνει υπόψη τις εν λόγω ανάγκες για τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης.

1.2.3. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, λάβετε υπόψη σας ειδικούς κανόνες τεκμηρίωσης (αντιστροφή του βάρους απόδειξης) [επιστροφή]

Το βάρος απόδειξης μετακυλιέται στον χειριστή όταν επισημαίνει ότι στη χώρα καταγωγής είναι διαθέσιμη μια εναλλακτική εγχώρια προστασία ή διατίθεται προστασία ή ότι υπάρχουν στοιχεία που υποδεικνύουν ότι ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να αποκλειστεί από τη διεθνή προστασία. Η εν λόγω αντιστροφή γίνεται επίσης σε περίπτωση που ο αιτών / η αιτούσα αποδείξει ότι έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης στη χώρα καταγωγής. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις, όπως η πιθανή εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς χώρας καταγωγής, στις οποίες το βάρος απόδειξης μετακυλιέται στον αιτούντα / στην αιτούσα.

1.2.3.1. Συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 4 παράγραφος 4 της οδηγίας για την αναγνώριση (δίωξη / σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές στο παρελθόν); [επιστροφή]

Κατά την εξέταση των πραγματικών περιστατικών, ο χειριστής ενδέχεται να εξακριβώσει ότι ο αιτών / η αιτούσα έχει αποδείξει ότι έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης στη χώρα καταγωγής. Αυτό αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του αιτούντος / της αιτούσας ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για να πιστευτεί κανείς ότι η εν λόγω δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί. Αποτελεί καθήκον του χειριστή να αποδείξει κατά πόσο συντρέχουν τέτοιοι βάσιμοι λόγοι.

1.2.3.2. Μπορεί να υπάρχει διαθέσιμη προστασία στη χώρα καταγωγής; [επιστροφή]

Ενώ ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να τεκμηριώσει την αίτησή του/της (κίνδυνος δίωξης / σοβαρής βλάβης σε περίπτωση επιστροφής του/της στη χώρα καταγωγής), το βάρος της απόδειξης ότι υπάρχει διαθέσιμη προστασία στη χώρα καταγωγής (το αντίστροφο) βαρύνει τον χειριστή.

Προκειμένου να επιβεβαιώσει τη διαθεσιμότητα προστασίας στη χώρα καταγωγής, κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών της αίτησης, ο χειριστής οφείλει να εξακριβώσει εάν ο αιτών / η αιτούσα έχει προσπαθήσει να ζητήσει προστασία από τις αρμόδιες αρχές / τους αρμόδιους φορείς· αν όχι, για ποιο λόγο· από ποιες αρχές/φορείς ζήτησε προστασία, ποιο ήταν το αποτέλεσμα αυτής της ενέργειας και αν η προστασία είναι προσβάσιμη, αποτελεσματική και μη προσωρινή (άρθρο 7 της οδηγίας για την αναγνώριση).

1.2.3.3. Μπορεί να είναι εφαρμοστέα η εγχώρια προστασία (γνωστή και ως εναλλακτική λύση εσωτερικού ασύλου); [επιστροφή]

Εφόσον προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, ο χειριστής μπορεί να επιβεβαιώσει ότι είναι όντως διαθέσιμη στον αιτούντα / στην αιτούσα εγχώρια προστασία από δίωξη ή σοβαρή βλάβη σε κάποιο τμήμα της χώρας καταγωγής. Στην περίπτωση αυτή, εναπόκειται στον χειριστή να αποδείξει ότι υφίσταται τέτοιο τμήμα της χώρας καταγωγής όπου ο αιτών / η αιτούσα μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί (άρθρο 8 της οδηγίας για την αναγνώριση).

Προκειμένου να στηριχτεί μια τέτοια διαπίστωση, κατά τον προσδιορισμό των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, ο χειριστής λαμβάνει υπόψη του τις γενικότερες συνθήκες που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας, καθώς και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος / της αιτούσας. Ο υπάλληλος εξασφαλίζει ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες που καλύπτουν τόσο τη γενικότερη κατάσταση στη χώρα όσο και την κατάσταση στη συγκεκριμένη περιοχή προστασίας στην εν λόγω χώρα από συναφείς πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και η ΕΑΣΟ.

Στις περιπτώσεις που το κράτος ή τα όργανα του κράτους είναι οι υπεύθυνοι της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, θα πρέπει να τεκμαίρεται από τον χειριστή ότι δεν παρέχεται ουσιαστική εγχώρια προστασία στον αιτούντα / στην αιτούσα.

Όταν ο αιτών / η αιτούσα είναι ασυνόδευτος ανήλικος, η παροχή κατάλληλης φροντίδας και η πρόβλεψη ρυθμίσεων για την επιμέλειά του, οι οποίες είναι προς το μείζον συμφέρον του ασυνόδευτου ανηλίκου, θα πρέπει να αποτελούν μέρος της έρευνας που διεξάγει ο χειριστής για το κατά πόσον υπάρχει πραγματικά προστασία.

1.2.3.4. Μπορεί να εφαρμοστεί αποκλεισμός από τη διεθνή προστασία; [επιστροφή]

Κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών (πριν από την έναρξη της εξέτασης των πραγματικών περιστατικών), ο χειριστής μπορεί να εντοπίσει λόγους που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στον αποκλεισμό του αιτούντος / της αιτούσας από τη διεθνή προστασία.

Σε περίπτωση που ο χειριστής θεωρεί ότι δεν πρέπει να παρασχεθεί προστασία στον αιτούντα / στην αιτούσα με βάση τον αποκλεισμό, τότε αυτό πρέπει να τεκμηριώνεται σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας για την αναγνώριση και το άρθρο 17 της οδηγίας για την αναγνώριση.

Ο αποκλεισμός πρέπει να βασίζεται σε σαφή και αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία. Πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στον αιτούντα / στην αιτούσα να αμφισβητεί τα αποδεικτικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη του αποκλεισμού.

1.2.3.5. Ο αιτών / η αιτούσα προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής, όπως προβλέπεται σύμφωνα με την εθνική σας νομοθεσία; [επιστροφή]

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει την έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής και έχουν χαρακτηρίσει ορισμένες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία. Ανάλογα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, εάν ο αιτών / η αιτούσα προέρχεται από μια τέτοια χώρα, ο χειριστής μπορεί να τη χαρακτηρίσει ως ασφαλή για τον/την συγκεκριμένο/-η αιτούντα/αιτούσα, εκτός αν αυτός/αυτή προβάλλει αντεπιχειρήματα. Ο χαρακτηρισμός μιας χώρας ως ασφαλούς χώρας δεν μπορεί να αποτελεί απόλυτη εγγύηση ασφάλειας για τους υπηκόους της εν λόγω χώρας.

Όταν ο αιτών / η αιτούσα καταδεικνύει ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι για τους οποίους η χώρα δεν πρέπει να θεωρείται ασφαλής στην περίπτωση του/της, ο χαρακτηρισμός της ως ασφαλούς δεν θα ισχύει πλέον καθόσον τον/την αφορά. Σύμφωνα με τις εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες και πρακτική, ο χειριστής πρέπει να δίνει στον αιτούντα / στην αιτούσα πραγματική δυνατότητα να παρέχει τα εν λόγω αντεπιχειρήματα, μεταξύ άλλων ενημερώνοντας σχετικά τον αιτούντα / την αιτούσα και θίγοντας το θέμα κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης.

1.3. Συλλέξτε αποδεικτικά στοιχεία συναφή με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά [επιστροφή]

Εναπόκειται στον χειριστή να ερευνήσει και να εξετάσει τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να ζητήσει την υποβολή περαιτέρω αποδεικτικού υλικού που μπορεί ευλόγως να παρασχεθεί (για παράδειγμα, αναφορές στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ιατρική πραγματογνωμοσύνη κ.λπ.).

Χάριν της λήψης αποφάσεων υψηλής ποιότητας, είναι απαραίτητο ο χειριστής να συνδράμει τον αιτούντα / την αιτούσα εξετάζοντας διεξοδικά το σύνολο των υποβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων και να παρέχει στον αιτούντα / στην αιτούσα τη δυνατότητα να υποβάλει τυχόν συναφή αποδεικτικά στοιχεία.

Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να συλλέγονται έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του [άρθρου 4 παράγραφος 3 της οδηγίας για την αναγνώριση](#). Ο χειριστής πρέπει να διασφαλίζει ότι κατανοεί τη συνάφεια των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται από τον αιτούντα / την αιτούσα προς υποστήριξη της αίτησης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και αν ο αιτών / η αιτούσα έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να παράσχει το σύνολο των δηλώσεων και εγγράφων που έχει στη διάθεσή του/της και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν αδυναμία παροχής ορισμένων στοιχείων, ο χειριστής μπορεί να κρίνει σκόπιμο να εξασφαλίσει πρόσθετες πληροφορίες προκειμένου να αποσαφηνίσει όλα τα συναφή πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες μπορούν να συλλέγονται από περαιτέρω δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας, μελών της οικογένειάς του/της, εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, νέα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία, ακριβέστερες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής κ.λπ. Στην εθνική νομοθεσία και καθοδήγηση ενδέχεται να προβλέπονται προθεσμίες για τη συλλογή των πρόσθετων πληροφοριών.

Γίνεται αποδεκτό ότι συχνά οι αιτούντες/αιτούσες δεν μπορούν να τεκμηριώσουν τις δηλώσεις τους με ανεξάρτητα έγγραφα ή άλλες αποδείξεις. Για παράδειγμα, μπορεί να υπάρχουν διαχειριστικές δυσκολίες ή δυσκολίες που σχετίζονται με την ασφάλεια όσον αφορά την εξασφάλιση πρωτότυπων επίσημων εγγράφων από τη χώρα καταγωγής. Ωστόσο, οποιεσδήποτε υποβαλλόμενες πληροφορίες μπορούν να συνδράμουν σημαντικά τον χειριστή στην αξιολόγηση της συνολικής αξιοπιστίας των ισχυρισμών.

1.3.1. Αποσπάστε δηλώσεις από τον αιτούντα / την αιτούσα [επιστροφή]

Η προσωπική μαρτυρία του αιτούντος / της αιτούσας αποτελεί συνήθως το πιο σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο, ενίοτε και το μοναδικό αποδεικτικό στοιχείο. Το εν λόγω αποδεικτικό στοιχείο μπορεί να υποβληθεί με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων με προσωπική συνέντευξη, γραπτή δήλωση ή και τα δύο.

1.3.1.1. Προσωπική συνέντευξη [επιστροφή]

Η προσωπική συνέντευξη αποτελεί, στις περισσότερες περιπτώσεις, τη βασική πηγή αποδεικτικών στοιχείων για τον χειριστή κατά την αξιολόγηση της αίτησης. Είναι συνεπώς αναγκαίο η συνέντευξη να διεξάγεται με

τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι αποσπώνται από τον αιτούντα / την αιτούσα αποδεικτικά στοιχεία υψηλής ποιότητας.

Οδηγίες για τον τρόπο διεξαγωγής μιας συνέντευξης υψηλής ποιότητας διατίθενται στον **πρακτικό οδηγό της ΕΑΣΟ για την προσωπική συνέντευξη**.

1.3.1.2. Γραπτές δηλώσεις [επιστροφή]

Ενδέχεται να υπάρχουν περιστάσεις κατά τις οποίες γίνονται δεκτές γραπτές δηλώσεις ως περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία προς υποστήριξη μιας αίτησης. Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το παραδεκτό των γραπτών δηλώσεων, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

1.3.2. Συλλέξτε αποδεικτικά στοιχεία από άλλες πηγές [επιστροφή]

Εκτός από την παροχή της προσωπικής τους μαρτυρίας μέσω προσωπικής συνέντευξης και/ή γραπτής δήλωσης, οι αιτούντες/αιτούσες μπορούν επίσης να παρέχουν πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία σε διάφορες μορφές.

Στις ακόλουθες παραγράφους μπορείτε να βρείτε οδηγίες σχετικά με τους συνηθέστερους τύπους υποβαλλόμενων αποδεικτικών στοιχείων και σχετικά με τον τρόπο χειρισμού τους. Κατά τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων από άλλες πηγές, ο χειριστής πρέπει να επιδεικνύει προσοχή και να τηρεί τους κανόνες που αφορούν την εμπιστευτικότητα.

1.3.2.1. Έγγραφα (που προσκομίζει ο αιτών / η αιτούσα) [επιστροφή]

Τα έγγραφα που προσκομίζει ο αιτών / η αιτούσα ως αποδεικτικά στοιχεία προς υποστήριξη των ισχυρισμών του/της πρέπει να εξετάζονται διεξοδικά. Ο χειριστής πρέπει αρχικά να βεβαιώνεται ότι γνωρίζει ποια έγγραφα υποβλήθηκαν, καθώς και τη συνάφειά τους με την αίτηση. Ο χειριστής οφείλει επίσης, εάν αυτό είναι δυνατό, να εξασφαλίζει πληροφορίες αναφορικά με το γενικά αναμενόμενο περιεχόμενο και τύπο των προσκομιζόμενων εγγράφων (π.χ. εντάλματα σύλληψης, κλητεύσεις ενώπιον δικαστηρίων). Οι εν λόγω πληροφορίες μπορούν να λαμβάνονται μέσω συναφών πληροφοριών για τη χώρα καταγωγής.

Ο χειριστής πρέπει επίσης να εξακριβώνει τον τρόπο με τον οποίο ο αιτών / η αιτούσα εξασφάλισε τα έγγραφα που υπέβαλε. Εάν ο αιτών / η αιτούσα υποβάλει ένα έγγραφο που κανονικά δεν θα ήταν σε θέση να λάβει, αυτό ενδέχεται να επηρεάσει το κατά πόσον ο χειριστής μπορεί να βασιστεί στο εν λόγω έγγραφο ως αποδεικτικό στοιχείο τεκμηρίωσης. Εάν ο αιτών / η αιτούσα εξασφάλισε έγγραφα τα οποία δεν αναμενόταν να μπορεί να έχει στη διάθεσή του/της, πρέπει να του δοθεί η δυνατότητα να εξηγήσει με ποιον τρόπο το έκανε αυτό.

Τα διαβατήρια πρέπει να ελέγχονται για σφραγίδες εισόδου/εξόδου, θεωρήσεις, στοιχεία επιστροφής στη χώρα καταγωγής κ.λπ., προκειμένου αφενός να επιβεβαιωθεί το μεταναστευτικό ιστορικό του αιτούντος / της αιτούσας και αφετέρου να εξακριβωθεί η μαρτυρία του/της όσον αφορά τα γεγονότα για τους σκοπούς της αξιολόγησης της αξιοπιστίας.

Σε περίπτωση που υπάρχει πρόσβαση σε σχετική τεχνογνωσία, τα έγγραφα δύνανται να εξετάζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για να διαπιστωθεί εάν είναι γνήσια ή αν υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν παραποιηθεί. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι τα έγγραφα είναι παραποιημένα, πρέπει να δίνεται στον αιτούντα / στην αιτούσα η δυνατότητα να εξηγήσει με ποιον τρόπο ήρθαν στην κατοχή του/της.

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το εάν πρέπει να υποβάλλονται πρωτότυπα έγγραφα ή γίνονται δεκτά και αντίγραφα, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το εάν ο αιτών / η αιτούσα ή η αρχή του κράτους μέλους πρέπει να εξασφαλίσει μεταφράσεις, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

1.3.2.2. Πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ) [επιστροφή]

Η διαθεσιμότητα ΠΧΚ υψηλής ποιότητας είναι απαραίτητη για τη διαδικασία λήψης απόφασης. Ο χειριστής πρέπει να είναι σίγουρος ότι οι πληροφορίες που διαθέτει είναι συναφείς, ακριβείς και ενημερωμένες και ότι προέρχονται από διάφορες πηγές. Στις εν λόγω πηγές μπορεί να περιλαμβάνονται μονάδες ΠΧΚ, η ΕΑΣΟ, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, καθώς και άλλες συναφείς οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ήδη πληροφορίες, ο χειριστής ενδέχεται να πρέπει να ζητήσει πληροφορίες ή να διεξαγάγει έρευνα σχετικά με την αίτηση.

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά την εξασφάλιση ΠΧΚ, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

1.3.2.3. Λοιπά αποδεικτικά στοιχεία [επιστροφή]

- **Εκθέσεις εμπειρογνομόνων [επιστροφή]**

Οι χειριστές μπορεί επίσης να έχουν στη διάθεσή τους διάφορες εκθέσεις εμπειρογνομόνων ώστε να τους βοηθήσουν κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι εν λόγω εκθέσεις μπορούν να προσκομίζονται από τον ίδιο τον αιτούντα / την αιτούσα ή να μεριμνά για αυτές η αποφαινόμενη αρχή.

Οι αιτούντες/αιτούσες μπορούν να ζητήσουν να ληφθούν υπόψη εκθέσεις εμπειρογνομόνων που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το συγκεκριμένο πολιτισμικό τους υπόβαθρο, την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα ή άλλο στοιχείο που σχετίζεται με την αίτησή τους. Οι εν λόγω εκθέσεις ενδέχεται να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν ΠΧΚ από άλλες πηγές ή στις περιπτώσεις που οι εν λόγω ΠΧΚ είναι αδύσυχρονες ή έχουν υπερβολικά γενικό χαρακτήρα.

Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι οι εκθέσεις αυτές πρέπει να γίνονται δεκτές με τον ίδιο τρόπο όπως οι ΠΧΚ. Οι χειριστές πρέπει να αποφασίζουν πόση βαρύτητα πρέπει να δίνεται σε αυτές τις εκθέσεις κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των προβαλλόμενων ως ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, αλλά και κατά την μετέπειτα αξιολόγηση του κινδύνου κατά την επιστροφή.

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τη συλλογή εκθέσεων εμπειρογνομόνων και τις συνθήκες υπό τις οποίες μπορούν να ζητηθούν, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

- **Εκθέσεις ιατρικής και ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης [επιστροφή]**

Οι εκθέσεις κατάλληλα εκπαιδευμένων επαγγελματιών ιατρών για τις οποίες μεριμνούν τα κράτη μέλη ή ο αιτών / η αιτούσα ή ο/η εκπρόσωπός του/της, οι οποίες στηρίζουν τον ισχυρισμό ότι ο αιτών / η αιτούσα έχει υποστεί βασανισμό ή σοβαρή βλάβη, πρέπει να σταθμίζονται καταλλήλως στο πλαίσιο της απόφασης ([άρθρο 18 της αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου](#)). Ο ρόλος του χειριστή δεν είναι να προβαίνει σε δική του ιατρική κρίση όσον αφορά ιατρικά αποδεικτικά στοιχεία ή γενικότερα ιατρικά θέματα.

Εκτός από την παροχή αξιολόγησης για ζητήματα όπως τα αποδεικτικά στοιχεία βασανιστηρίων, οι εκθέσεις ιατρικής πραγματογνωμοσύνης μπορεί επίσης να παρέχουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την ικανότητα του αιτούντος / της αιτούσας να δώσει σαφή και αναλυτική μαρτυρία για το τι του/της συνέβη. Για παράδειγμα, μια έκθεση που επιβεβαιώνει ότι ο αιτών / η αιτούσα έχει βιώσει τραυματικές εμπειρίες και κατά συνέπεια δυσκολεύεται να θυμηθεί γεγονότα με διαύγεια μπορεί να βοηθήσει τον χειριστή να αποφασίσει με ποιον τρόπο θα ερμηνεύσει τα αποδεικτικά στοιχεία του/της και πόση βαρύτητα θα δώσει στις εμφανείς ελλείψεις όσον αφορά τη λεπτομέρεια ή τη συνοχή.

- **Εκθέσεις γλωσσικής ανάλυσης [επιστροφή]**

Οι χειριστές έχουν πρόσβαση σε εκθέσεις γλωσσικής ανάλυσης οι οποίες καταρτίζονται από γλωσσολόγους που συνομιλούν με άτομα και στη συνέχεια καταλήγουν σε αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά τον πιθανό τρόπο καταγωγής τους.

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το παραδεκτό των εν λόγω εκθέσεων και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εξασφαλίζονται, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

- **Πληροφορίες από άλλα πρόσωπα (μαρτυρική κατάθεση) [επιστροφή]**

Εκτός από τις πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες με τα κατάλληλα προσόντα στον τομέα τους, μπορούν επίσης να υποβάλλονται/ζητούνται καταθέσεις άλλων ατόμων ή ομάδων που μπορούν να συμβάλλουν στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας της μαρτυρίας του αιτούντος / της αιτούσας. Οι εν λόγω καταθέσεις μπορεί να προέρχονται από ευρύ φάσμα πηγών, στις οποίες συγκαταλέγονται:

- μέλη της οικογένειας

- σχολεία/σχολές
- πολιτικές ομάδες
- θρησκευτικές ομάδες

Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να εξετάζονται με προσοχή και να αξιολογούνται ως προς τον τρόπο με τον οποίο στηρίζουν ή έρχονται σε αντίφαση με τη μαρτυρία του αιτούντος / της αιτούσας. Κατά τη συλλογή των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων από τον χειριστή, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της εμπιστευτικότητας. Ο χειριστής πρέπει επίσης να καταλήξει σε πόρισμα όσον αφορά τη βαρύτητα που θα δοθεί στις εν λόγω καταθέσεις και το κατά πόσον ο/η μάρτυρας είναι όντως αξιόπιστος/-η.

- **Πληροφορίες από κρατικές αρχές του κράτους μέλους [επιστροφή]**

Είναι πιθανό άλλες κρατικές υπηρεσίες να διαθέτουν πληροφορίες που ενδέχεται να βοηθήσουν στην τεκμηρίωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών της αίτησης. Για παράδειγμα, ενδέχεται να χρειαστεί να ζητηθούν πληροφορίες όπως:

- συμπίπτοντα στοιχεία δακτυλικών αποτυπωμάτων στο Eurodac
- καταχώριση γάμων
- ποινικό μητρώο
- ιατρικός φάκελος (ενδέχεται να απαιτείται συγκατάθεση του αιτούντος / της αιτούσας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και καθοδήγηση)

Σε περίπτωση που κρατικοί υπάλληλοι των κρατών μελών συλλέγουν αποδεικτικά στοιχεία εντός της χώρας καταγωγής, πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να μην εκτίθεται σε κίνδυνο ο αιτών / η αιτούσα ή πρόσωπα που συνδέονται μαζί του/της.

- **Πληροφορίες από άλλα κράτη μέλη [επιστροφή]**

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να κριθεί αναγκαίο να ζητηθούν πληροφορίες σχετικά με τον αιτούντα / την αιτούσα από ένα άλλο κράτος μέλος στο οποίο διέμενε στο παρελθόν. Για τυχόν τέτοια αιτήματα ενδέχεται να απαιτείται η συγκατάθεση του αιτούντος / της αιτούσας για λόγους εμπιστευτικότητας.

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τον τρόπο που πρέπει να υποβάλλονται τα εν λόγω αιτήματα, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

Βήμα 2. Αξιολόγηση της αξιοπιστίας [επιστροφή]

Ο χειριστής, αφού συγκεντρώσει όλες τις πληροφορίες και συλλέξει τα αποδεικτικά στοιχεία, πρέπει να επικεντρωθεί στην αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων που στηρίζουν κάθε ουσιώδες πραγματικό περιστατικό.

2.1. Συνδέστε τα αποδεικτικά στοιχεία με τα επιμέρους πραγματικά περιστατικά [επιστροφή]

Ο χειριστής δεν πρέπει να ξεχνάει ότι τα «ουσιώδη πραγματικά περιστατικά» δεν ισοδυναμούν με αποδεδειγμένα πραγματικά περιστατικά, κατά την έννοια με την οποία νοείται συνήθως ο όρος «πραγματικά περιστατικά» στο σύστημα αστικού δικαίου, αλλά μάλλον με προβαλλόμενους ισχυρισμούς οι οποίοι, στο πλαίσιο του ασύλου, πρέπει να αξιολογούνται ως προς την αξιοπιστία τους.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται ότι το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων που συλλέγονται είναι συναφή με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Σε πολλές περιπτώσεις, ορισμένα είδη αποδεικτικών στοιχείων ενδέχεται να σχετίζονται με πολλαπλά πραγματικά περιστατικά (π.χ. η προσωπική συνέντευξη ή οι γραπτές δηλώσεις).

Ανατρέξτε στο [υπόδειγμα](#) για τη σύνδεση των αποδεικτικών στοιχείων με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

2.2. Αξιολογήστε τις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας σύμφωνα με τους δείκτες αξιοπιστίας [επιστροφή]

2.2.1. Καταλήξτε σε πορίσματα σχετικά με την εσωτερική αξιοπιστία [επιστροφή]

Η εσωτερική αξιοπιστία περιλαμβάνει την επάρκεια λεπτομερειών και την ιδιαιτερότητα, καθώς και τη συνέπεια.

2.2.1.1. Επάρκεια λεπτομερειών και ιδιαιτερότητα [επιστροφή]

Ποιος είναι ο απαιτούμενος βαθμός λεπτομέρειας ή πόσες λεπτομέρειες είναι απαραίτητες;

Κατά κανόνα, όσο περισσότερες **λεπτομέρειες** αναφέρονται και διατίθενται τόσο καλύτερη είναι η εικόνα που σχηματίζεται. Αυτό αφορά το γεγονός ότι τα γεγονότα που έχει πράγματι βιώσει κάποιος αναφέρονται με περισσότερη παραστατικότητα και αυθορμητισμό. Ωστόσο, ο χειριστής πρέπει να θυμάται ότι μπορεί να υπάρχει εύλογη εξήγηση σχετικά με το γιατί ο αιτών / η αιτούσα δεν μπορεί να ανακαλέσει στη μνήμη του λεπτομέρειες ενός συγκεκριμένου γεγονότος και πρέπει να λαμβάνει υπόψη του πιθανές στρεβλώσεις (βλ. επίσης ενότητα 2.4 σχετικά με τους παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις). Κατά συνέπεια, η έλλειψη λεπτομερειών δεν επηρεάζει την αξιοπιστία σε όλες τις περιπτώσεις.

Η πτυχή της **ιδιαιτερότητας** αφορά τις προσωπικές, ατομικές περιστάσεις και τον τρόπο με τον οποίο βιώνεται και εκφράζεται ένα γεγονός. Η βασική ιστορία πολλών υποθέσεων μπορεί να είναι ιδιαίτερα παρεμφερής, αλλά κάθε υπόθεση έχει τις δικές της μεμονωμένες ιδιαιτερότητες οι οποίες την καθιστούν μοναδική. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι χρήσιμο να μη μένετε πολύ προσηλωμένοι στα κύρια στοιχεία των ισχυρισμών, αλλά να θέτετε περισσότερα ερωτήματα σχετικά με το γεγονός και με τον τρόπο αυτό να διαπιστώσετε τις ιδιαιτερότητες. Εάν η μαρτυρία του αιτούντος / της αιτούσας δεν χαρακτηρίζεται από ιδιαιτερότητα, αυτό ίσως αποτελεί ένδειξη έλλειψης αξιοπιστίας.

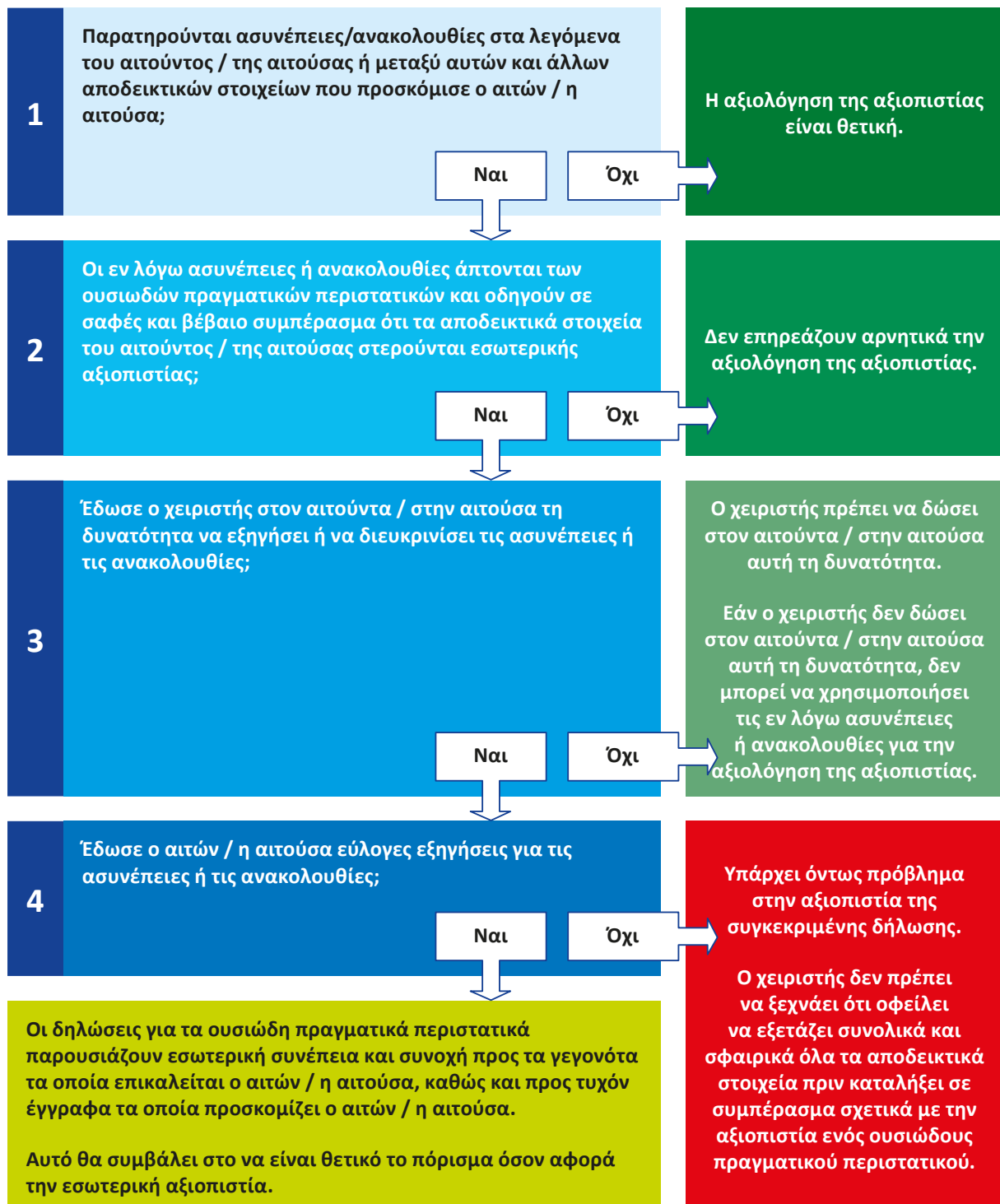
Συνήθως, η προσωπική συνέντευξη αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή πληροφοριών για τη συλλογή όσο το δυνατόν περισσότερων λεπτομερειών και εξειδικευμένων πληροφοριών και εξαρτάται πολύ από τις δεξιότητες λήψης συνέντευξης του χειριστή (δημιουργία καλής ατμόσφαιρας, ορθές τεχνικές συνέντευξης, βασικές γνώσεις για την υπόθεση) ώστε να εκμαιεύσει τις ουσιώδεις λεπτομέρειες.

2.2.1.2. Συνέπεια [επιστροφή]

Η συνέπεια συνήθως θεωρείται ότι συνίσταται στην έλλειψη ανακολουθιών, αντιφάσεων και αποκλίσεων στα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που παρουσιάζει ο αιτών / η αιτούσα. Αφορά:

- τις προφορικές ή γραπτές δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας γενικά·
- διαφορετικές δηλώσεις σχετικά το ίδιο θέμα σε διαφορετικές χρονικές στιγμές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας·
- διαφορετικές πληροφορίες σχετικά με το ίδιο θέμα από άλλα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν από τον αιτούντα / την αιτούσα.

Η δοκιμασία σε τέσσερα στάδια που παρουσιάζεται παρακάτω μπορεί να είναι χρήσιμη ως καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο χειριστής πρέπει να χειρίζεται τη(ν) (α)συνέπεια:

2.2.1.3. Οι μη λεκτικές αντιδράσεις δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως δείκτης αξιοπιστίας [επιστροφή]

Οι μη λεκτικές αντιδράσεις αφορούν γενικά τα σήματα μη λεκτικής επικοινωνίας και τον τρόπο συμπεριφοράς, όπως τόνος της φωνής και διακύμανση του λόγου, ο τρόπος με τον οποίο φέρεται το άτομο, η οπτική επαφή και οι εκφράσεις του προσώπου κ.λπ. Αυτά μπορούν να γίνουν αντιληπτά κυρίως κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης.

Ο χειριστής δεν πρέπει να εκλαμβάνει τις μη λεκτικές αντιδράσεις ως δείκτη αξιοπιστίας. Τα πορίσματα που βασίζονται στις μη λεκτικές αντιδράσεις συχνά ισοδυναμούν με απλές παραδοχές και υποκειμενικές κρίσεις που βασίζονται στη διαίσθηση.

2.2.2. Καταλήξτε σε πορίσματα σχετικά με την εξωτερική αξιοπιστία [επιστροφή]

Η εξωτερική αξιοπιστία σχετίζεται με τη συνέπεια προς τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ), τα γνωστά γεγονότα και τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που συλλέγονται από την αποφαινόμενη αρχή.

2.2.2.1. Συνέπεια ως προς τις ΠΧΚ [επιστροφή]

Οι ΠΧΚ μπορούν να αξιοποιούνται για πολλές πτυχές της εξέτασης μιας αίτησης. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να διασταυρωθούν τα λεγόμενα του αιτούντος / της αιτούσας όσον αφορά τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, καθώς και για τη διαμόρφωση των βασικών αποδεικτικών στοιχείων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κατά την αξιολόγηση του κινδύνου κατά την επιστροφή.

- ΠΧΚ που ενισχύουν τους ισχυρισμούς

Εάν τα αποδεικτικά στοιχεία του αιτούντος / της αιτούσας στηρίζονται σε αντικειμενικές ΠΧΚ, τότε δεν υπάρχει σοβαρός λόγος αμφισβήτησης και τα προβαλλόμενα περιστατικά μπορούν να γίνουν δεκτά.

- ΠΧΚ που έρχονται σε αντίφαση με τους ισχυρισμούς

Πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής οι οποίες έρχονται σε σαφή αντίφαση με τα προβαλλόμενα ως πραγματικά περιστατικά συνιστούν παράγοντα ο οποίος επηρεάζει αρνητικά την αξιοπιστία. Κατά συνέπεια, πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στον αιτούντα / στην αιτούσα να δώσει επιπλέον εξηγήσεις.

- Ανυπαρξία ΠΧΚ

Η ανυπαρξία ΠΧΚ δεν σημαίνει απαραίτητα ότι το προβαλλόμενο περιστατικό/γεγονός δεν συνέβη. Για παράδειγμα, μπορεί να οφείλεται σε περιορισμένη πρόσβαση σε πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής ή στη μικρότερη κλίμακα και σπουδαιότητα του γεγονότος κ.λπ. Επομένως, η ανυπαρξία ΠΧΚ δεν πρέπει να οδηγεί αυτή καθαυτή σε αρνητικό πόρισμα ως προς την αξιοπιστία.

2.2.2.2. Συνέπεια ως προς ευρέως γνωστές πληροφορίες [επιστροφή]

Ορισμένα γεγονότα είναι κοινώς γνωστά και δεν μπορούν να αμφισβητηθούν (όπως, για παράδειγμα, νόμοι της φυσικής). Τα εν λόγω γεγονότα δεν εξαρτώνται από τις διαφορετικές αντιλήψεις που πηγάζουν από την κουλτούρα. Τέτοια γεγονότα δεν χρειάζεται συνήθως να υποστηρίζονται από πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία. Η μαρτυρία του αιτούντος / της αιτούσας πρέπει να παρουσιάζει συνέπεια ως προς τα ευρέως γνωστά γεγονότα προκειμένου να θεωρηθεί αξιόπιστη. Κατά την εφαρμογή αυτής της έννοιας, ο χειριστής πρέπει να επιδεικνύει προσοχή ώστε να μην επεκτείνεται σε έννοιες που ο ίδιος / η ίδια θεωρεί δεδομένες λόγω του κοινωνικού, πολιτισμικού και προσωπικού του υπόβαθρου.

2.2.2.3. Συνέπεια ως προς τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία [επιστροφή]

Στα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία ενδέχεται να περιλαμβάνονται δηλώσεις εξαρτώμενων ατόμων και μαρτύρων, έγγραφα από άλλες κρατικές αρχές, εκθέσεις εμπειρογνομόνων κ.λπ. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία μπορεί να υποστηρίζουν ή να έρχονται σε αντίφαση με τις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας. Κατ' αρχάς, πρέπει να αξιολογείται η αξιοπιστία των εν λόγω λοιπών αποδεικτικών στοιχείων. Σε περίπτωση που ένα αποδεικτικό στοιχείο έρχεται σε αντίφαση με τις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας, ο χειριστής πρέπει να χειριστεί

αυτό το ζήτημα και να δώσει στον αιτούντα / στην αιτούσα τη δυνατότητα να εξηγήσει τις ασυνέπειες. Ο χειριστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του αυτή την εξήγηση.

2.2.3. Καταλήξτε σε πορίσματα σχετικά με την αληθοφάνεια [επιστροφή]

Προκειμένου να είναι αληθοφανής, η ακολουθία των γεγονότων πρέπει να είναι πιθανή και να φαίνεται εύλογη σε έναν λογικό άνθρωπο.

Οι χειριστές πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι η έννοια της αληθοφάνειας πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή, τουλάχιστον για να αποφεύγονται οι εικασίες και οι υποκειμενικές κρίσεις ή προκαταλήψεις. Ένα προβαλλόμενο περιστατικό μπορεί να είναι απολύτως αληθοφανές όταν εξετάζεται στο πλαίσιο των περιστάσεων του αιτούντος / της αιτούσας, συμπεριλαμβανομένου του φύλου, της ηλικίας, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου, της μόρφωσης, του κοινωνικού και πολιτισμικού υπόβαθρου, των εμπειριών της ζωής και των συνθηκών που επικρατούν στη χώρα καταγωγής ή στον τόπο συνήθους διαμονής κ.λπ. Ο χειριστής πρέπει να έχει υπόψη του ότι ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές μεταξύ της σκοπιάς από την οποία αντιλαμβάνεται ο ίδιος τα πράγματα και της σκοπιάς του αιτούντος / της αιτούσας, γεγονός που θα μπορούσε δυνητικά να εξηγήσει τη διαφαινόμενη αναληθοφάνεια.

Τυχόν πόρισμα αναληθοφάνειας πρέπει να βασίζεται σε λογικά συμπεράσματα, τα οποία αιτιολογούνται αντικειμενικά, και ο χειριστής πρέπει να παρέχει σαφώς διατυπωμένη αιτιολόγηση για τον χαρακτηρισμό μιας μαρτυρίας ως αναληθοφανούς.

Ανατρέξτε στο **υπόδειγμα** για τη σύνδεση των αποδεικτικών στοιχείων με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

2.3. Αξιολογήστε τα έγγραφα [επιστροφή]

Τα έγγραφα πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με τα ακόλουθα βήματα:

- **Συνάφεια [επιστροφή]**

Η συνάφεια αφορά το κατά πόσον το έγγραφο σχετίζεται με ένα συγκεκριμένο ουσιώδες πραγματικό περιστατικό. Η συνάφεια πρέπει διευκρινίζεται με τον αιτούντα / την αιτούσα.

- **Υπαρξη [επιστροφή]**

Η ύπαρξη αφορά το αν ένας τύπος εγγράφου υπάρχει σύμφωνα με τις γενικές πληροφορίες.

- **Περιεχόμενο [επιστροφή]**

Πρέπει να εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Περιέχει εσωτερικές αντιφάσεις;
- Είναι συμβατό με τις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας;
- Είναι συμβατό με τις ΠΧΚ;
- Είναι ακριβές το έγγραφο; Η ακρίβεια αναφέρεται στον βαθμό λεπτομέρειας που παρουσιάζει συνάφεια με ένα συγκεκριμένο ουσιώδες πραγματικό περιστατικό.
- Αποτελεί το έγγραφο άμεση μαρτυρία ενός ουσιώδους πραγματικού περιστατικού; Οι πληροφορίες προέρχονται από άμεση πηγή ή αποτελούν εξιστόρηση των δηλώσεων του αιτούντος / της αιτούσας;

- **Τύπος [επιστροφή]**

Ο τύπος ενός εγγράφου παρουσιάζει ενδιαφέρον ως προς την αξιολόγηση της γνησιότητάς του. Ανάλογα με την εθνική πρακτική, ενδέχεται να περιλαμβάνει αξιολόγηση από εμπειρογνώμονα ή σύγκριση με το υλικό αναφοράς. Ο χειριστής αρμόδιος υπάλληλος πρέπει να επιδεικνύει προσοχή όταν καταλήγει σε ένα συμπέρασμα όσον αφορά τη γνησιότητα βασιζόμενος μόνο στον τύπο του εγγράφου, καθώς σε ορισμένες χώρες δεν υπάρχει τυποποιημένη μορφή για συγκεκριμένους τύπους εγγράφων.

- **Φύση [επιστροφή]**

Το στοιχείο της φύσης του εγγράφου αφορά το κατά πόσον το έγγραφο προσκομίζεται στην πρωτότυπη μορφή του ή σε αντίγραφο, σε τι κατάσταση βρίσκεται, εάν υπάρχουν φθορές ή ενδείξεις τροποποιήσεων. Τα πρωτότυπα έγγραφα έχουν συνήθως περισσότερη βαρύτητα στην αξιολόγηση. Εντούτοις, ο αρμόδιος υπάλληλος πρέπει να έχει κατά νου ότι ορισμένα έγγραφα δεν μπορούν να χορηγηθούν στην πρωτότυπη μορφή τους.

- **Συντάκτης [επιστροφή]**

Ο αρμόδιος υπάλληλος πρέπει να εξακριβώνει τα προσόντα του συντάκτη, καθώς και την αντικειμενικότητα και/ή τη σχετική εμπειρία του.

Τα έγγραφα πρέπει να εξετάζονται από κοινού με άλλα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζονται για να τεκμηριώσουν το συγκεκριμένο ουσιώδες πραγματικό περιστατικό το οποίο προορίζονται να στηρίξουν, καθώς και με άλλα στοιχεία της αξιολόγησης της αξιοπιστίας. Κάθε έγγραφο πρέπει να αξιολογείται με τον ίδιο τρόπο όπως και οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο. Δεν πρέπει να απορρίπτεται η βαρύτητα ενός εγγράφου χωρίς να παρέχονται οι λόγοι για τους οποίους ο υπάλληλος κατέληξε στο εν λόγω συμπέρασμα με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία —ήτοι, συλλεγείσες αντικειμενικές πληροφορίες για τη χώρα σχετικά με την αξιοπιστία του εγγράφου, συνεκτιμώντας και άλλα συναφή αποδεικτικά στοιχεία.

Ανατρέξτε στην [ενότητα 1.3.2.1](#) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται από τον αιτούντα / την αιτούσα.

Ανατρέξτε στο [υπόδειγμα](#) για την εξαγωγή πορισμάτων όσον αφορά την αξιοπιστία.

2.3.1. Αξιολογήστε την ιατρική και ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη [επιστροφή]

Ένας πολύ συγκεκριμένος τύπος αποδεικτικών στοιχείων, που καταρτίζονται από ειδικευμένο πρόσωπο, είναι η ιατρική και ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη. Ο χειριστής δεν πρέπει να προβαίνει σε ιατρικές κρίσεις ή να εκφέρει γνώμη σχετικά με την αγωγή που χορηγεί ο γιατρός. Ο γιατρός δεν προβαίνει σε κρίσεις για την αξιοπιστία ή σε νομικές κρίσεις.

Οι εκθέσεις ιατρικής ή ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης πρέπει να περιλαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες όσον αφορά τα προσόντα του πραγματογνώμονα γιατρού και τις μεθόδους εξέτασης προκειμένου να είναι δυνατή μια ανεξάρτητη αξιολόγηση της αξιοπιστίας τους. Σύμφωνα με τις εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες, η εν λόγω αξιολόγηση μπορεί να γίνεται από τον χειριστή ή από εμπειρογνώμονα.

Για παράδειγμα, σε περιπτώσεις που υπάρχουν ισχυρισμοί για βασανιστήρια, η ιατρική πραγματογνωμοσύνη πρέπει να αξιολογείται σε σχέση με τα πρότυπα του [πρωτοκόλλου της Κωνσταντινούπολης](#).

Σε περίπτωση αμφιβολιών, ο χειριστής ενδέχεται να έχει τη δυνατότητα να ζητήσει δεύτερη γνώμη σύμφωνα με την εθνική πρακτική. Εάν έχουν ενσωματωθεί σχετικές εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

2.4. Λάβετε υπόψη σας ατομικούς και συγκυριακούς παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις [επιστροφή]

Κατά την εξέταση της αξιοπιστίας των αποδεικτικών στοιχείων που υποστηρίζουν τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, ο χειριστής οφείλει να έχει κατά νου ότι η ατομική κατάσταση και οι προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος / της αιτούσας ενδέχεται να επηρεάζουν σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο ο αιτών / η αιτούσα αντιλαμβάνεται και παρουσιάζει τα γεγονότα που σχετίζονται με την αίτηση. Ενδέχεται επίσης να προκύψουν ορισμένες στρεβλώσεις όσον αφορά τη λήψη και την ερμηνεία πληροφοριών από την προσωπική και επαγγελματική εμπειρία του χειριστή, καθώς και από τις προκαταλήψεις του.

Τέτοια φαινόμενα —χαρακτηριστικά της ανθρώπινης φύσης— είναι πραγματικά αδύνατο να αποφευχθούν. Είναι απαραίτητο, ωστόσο, να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης (πρβλ. τον [πρακτικό οδηγό της ΕΑΣΟ για την προσωπική συνέντευξη](#)), καθώς και κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Είναι εξίσου αναγκαίο να αναλύεται πάντοτε το κατά πόσον οι εν λόγω ατομικοί και υποκειμενικοί παράγοντες

ενδέχεται να είχαν αντίκτυπο στους δείκτες αξιοπιστίας ή θα μπορούσαν να εξηγήσουν μια προφανή ασυνέπεια ή ανακολουθία στις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας.

Πολλοί από τους παράγοντες στρέβλωσης συνήθως διασταυρώνονται μεταξύ τους. Τα άτομα που απασχολούνται στον τομέα του ασύλου πρέπει απαραίτητως να έχουν γνώση των εν λόγω παραγόντων. Παρακάτω παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος πιθανών παραγόντων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις,

2.4.1. Παράγοντες που σχετίζονται με τον αιτούντα / την αιτούσα [επιστροφή]

Οι προφορικές δηλώσεις είναι τα βασικά (και πολύ συχνά τα μοναδικά) αποδεικτικά στοιχεία που παρέχει ο αιτών / η αιτούσα. Κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας τους, ο χειριστής πρέπει να επιδεικνύει προσοχή και να ελέγχει εάν ο αιτών / η αιτούσα είχε τη δυνατότητα να θυμηθεί και να παρουσιάσει δεόντως τα γεγονότα και εάν οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν λήφθηκαν και κατανοήθηκαν σωστά. Πολυάριθμοι παράγοντες ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην εν λόγω διαδικασία.

2.4.1.1. Μνήμη [επιστροφή]

Η ανθρώπινη μνήμη έχει επίπεδα και όρια και αυτό πρέπει να γίνεται αποδεκτό όταν έχουμε να κάνουμε με αιτούντες/αιτούσες άσυλο που συχνά μπορούν να βασίσουν τις δηλώσεις τους μόνο στις αναμνήσεις τους. Το να θυμηθούν ημερομηνίες, λεπτομέρειες για ένα γεγονός που συνέβη πριν από πολύ καιρό ή το να περιγράψουν πρόσωπα που συνάντησαν μία φορά ενδέχεται να είναι ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα.

Ο χειριστής πρέπει να έχει ρεαλιστικές προσδοκίες ως προς τον βαθμό λεπτομέρειας για μακρινές, ενίοτε τραυματικές μνήμες κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης και κατά τη μετέπειτα ανάλυση της έκβασής της. Ο τρόπος με τον οποίο διεξάγεται η συνέντευξη έχει επίσης αντίκτυπο στην ποσότητα και στην ποιότητα των πληροφοριών τις οποίες είναι σε θέση να ανακαλέσει στη μνήμη του/της ο αιτών / η αιτούσα. Οι κατευθυνόμενες ερωτήσεις, για παράδειγμα, πρέπει να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, καθώς ενδέχεται να επηρεάσουν τη μαρτυρία του αιτούντος / της αιτούσας για τα γεγονότα. Για συμπληρωματικές οδηγίες, ανατρέξτε στον **πρακτικό οδηγό της ΕΑΣΟ για την προσωπική συνέντευξη**.

2.4.1.2. Τραυματικές εμπειρίες και ΔΜΣ [επιστροφή]

Η ύπαρξη έκθεσης ιατρικής πραγματογνωμοσύνης ή γνωμάτευσης ψυχολόγου στον φάκελο του αιτούντος / της αιτούσας αποτελεί συνήθως σαφές αποδεικτικό στοιχείο που βεβαιώνει ότι το εν λόγω άτομο έχει βιώσει μια τόσο τραυματική εμπειρία που ενδέχεται να έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα η ικανότητά του να θυμηθεί, να ανακαλέσει στη μνήμη του παρελθόντα γεγονότα, να παρακολουθήσει το θέμα και να διηγηθεί με ειρμό τα γεγονότα, ή ακόμη ενδέχεται και να του είναι αδύνατο να το πράξει. Οι τραυματικές εμπειρίες μπορούν επίσης να προκαλέσουν φόβο και έλλειψη εμπιστοσύνης, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει την ποσότητα και την ποιότητα των πληροφοριών που προτίθεται να παρέχει ο αιτών / η αιτούσα.

Οι δηλώσεις των ατόμων που έχουν βιώσει τραυματικές εμπειρίες ή πάσχουν από διαταραχή μετατραυματικού στρες (ΔΜΣ) είναι συνήθως αποσπασματικές, αποκομμένες από τον χρονικό άξονα και δεν ελέγχονται από τη βούληση, αλλά ενεργοποιούνται από αισθητηριακά ερεθίσματα. Το άτομο ενδέχεται να αποφεύγει να μιλάει για δυσάρεστες εμπειρίες.

Συνιστάται να δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στις αντικειμενικές περιστάσεις της υπόθεσης παρά στο υποκειμενικό στοιχείο του φόβου που παρουσιάζει ο αιτών / η αιτούσα. Κατά την εξέταση της αίτησης ενός ατόμου που έχει βιώσει τραυματικές εμπειρίες, ο χειριστής δεν πρέπει να έχει τις ίδιες προσδοκίες όταν εφαρμόζει τους δείκτες αξιοπιστίας (βλ. **ενότητα 2.2 σχετικά με τη χρήση των δεικτών αξιοπιστίας**). Ειδικότερα, ο χειριστής πρέπει να επιδεικνύει προσοχή όταν καταλήγει σε αρνητικό πόρισμα ως προς την αξιοπιστία βασιζόμενος στις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας.

Είναι επίσης χρήσιμο να έχει κατά νου ότι τα τραυματικά γεγονότα ή εμπειρίες ενδέχεται να συνέβησαν αφού το άτομο έφυγε από τη χώρα καταγωγής, μεταξύ άλλων και στη χώρα όπου πραγματοποιείται η διαδικασία ασύλου.

2.4.1.3. Άλλα ψυχολογικά προβλήματα και προβλήματα υγείας [επιστροφή]

Οι δυσκολίες στην παροχή σαφών και συνεκτικών δηλώσεων ενδέχεται να προέρχονται από προβλήματα υγείας και εξαρτήσεις του αιτούντος / της αιτούσας, π.χ. λήψη ισχυρής φαρμακευτικής αγωγής, διανοητική αναπηρία,

κατάθλιψη ή εθισμός στα ναρκωτικά ή στο αλκοόλ. Η άγνοια των παραγόντων αυτών και η αδυναμία αντιμετώπισής τους ενδέχεται να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα όσον αφορά την αξιοπιστία.

2.4.1.4. Ηλικία [επιστροφή]

Η ηλικία μπορεί να αποδειχτεί ένας καθοριστικής σημασίας παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Είναι ιδιαίτερα σημαντική σε υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων ή περιπτώσεις που λαμβάνεται συνέντευξη από ανηλίκους ως μάρτυρες στις υποθέσεις των γονέων τους (ή των επιτρόπων τους).

Οι δηλώσεις ενός παιδιού μπορεί να παρουσιάζουν ασυνέπειες, να περιέχουν ασαφείς εκφράσεις ή δηλώσεις που άκουσαν από ενήλικους που ταξίδευαν μαζί τους ή τους συγγενείς τους κ.λπ. Συνεπώς, είναι σημαντικό η συνέντευξη να διεξάγεται με τρόπο φιλικό για τα παιδιά (πρβλ. τον **πρακτικό οδηγό της ΕΑΣΟ για την προσωπική συνέντευξη**).

Η ηλικία είναι ένας παράγοντας που παρουσιάζει συνάφεια τόσο κατά τη στιγμή που παρέχονται οι δηλώσεις όσο και κατά τη στιγμή που συνέβη το γεγονός.

Ανάλογα με τις περιστάσεις, στρεβλώσεις που σχετίζονται με την ηλικία μπορεί να εμφανίζονται και στην περίπτωση ηλικιωμένων ατόμων.

2.4.1.5. Μόρφωση [επιστροφή]

Η διαφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης μπορεί να έχει αντίκτυπο στην ικανότητα του αιτούντος / της αιτούσας να παρατηρεί και να θυμάται γεγονότα, καθώς και να διατυπώνει χρήσιμο περιεχόμενο ή να κατανοεί επαρκώς τις ερωτήσεις. Οι λακωνικές και ευθείες απαντήσεις ή τα λάθη στις ημερομηνίες και στις αποστάσεις ενδέχεται να αποτελούν ένδειξη περιορισμένου λεξιλογίου, περιορισμένων γενικών γνώσεων, ανικανότητας στην κατανόηση και την περιγραφή αφηρημένων όρων ή άγνοιας του ότι απαιτείται η παροχή λεπτομερούς μαρτυρίας.

2.4.1.6. Κουλτούρα, θρησκεία και πεποιθήσεις [επιστροφή]

Η κουλτούρα, η θρησκεία και οι πεποιθήσεις ενός ατόμου προσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο καθορίζει την ταυτότητά του, αντιλαμβάνεται τους κοινωνικούς ρόλους και τις σχέσεις εξουσίας, κατανοεί, ερμηνεύει και αναπαράγει πληροφορίες. Οι ημερομηνίες, οι εποχές, οι αποστάσεις, ο χρόνος κοινωνικής μύησης ή συμμετοχής στον δημόσιο βίο, η έννοια του στενού οικογενειακού κύκλου και η γλώσσα του σώματος μπορεί να ποικίλλουν ανάλογα με τους εν λόγω παράγοντες.

Άλλοι παράγοντες όπως η μόρφωση, η ηλικία, η γλώσσα, το φύλο ή η κοινωνική θέση και τα έθιμα είναι εξίσου σημαντικά εν προκειμένω.

Κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ισχυρισμών, ο χειριστής πρέπει να γνωρίζει τις πιθανές διαφορές που οφείλονται στο πολιτισμικό και/ή θρησκευτικό υπόβαθρο. Οι διαπολιτισμικές δεξιότητες είναι συχνά απαραίτητες ώστε να εξετάζονται οι ληφθείσες πληροφορίες από μια διαφορετική σκοπιά και συμβάλλουν στην αποκρυπτογράφηση εμφανώς ασυνεπών δηλώσεων με πολιτισμικό κώδικα.

Εντούτοις, ο χειριστής δεν πρέπει να εγκλωβίζεται στα στενά όρια της δικής του κουλτούρας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τον αιτούντα / την αιτούσα και δεν πρέπει να θεωρεί εκ των προτέρων ότι ένα άτομο προερχόμενο από ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό ή θρησκευτικό υπόβαθρο θα φέρεται με έναν συγκεκριμένο τρόπο και ως εκ τούτου να αποφεύγει να χειριστεί ένα πιθανό ζήτημα αξιοπιστίας. Ο χειριστής πρέπει να ελέγξει κατά πόσο πολιτισμικοί, κοινωνικοί, θρησκευτικοί ή άλλοι φραγμοί ενδέχεται να αιτιολογούν το συγκεκριμένο ζήτημα αξιοπιστίας μόνο αφού υποβάλει σχετική ερώτηση και δεν λάβει απάντηση.

2.4.1.7. Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου (ΣΠΤΦ) [επιστροφή]

Τα ζητήματα που άπτονται του ΣΠΤΦ μπορεί συχνά να είναι ευαίσθητα θέματα και να απαιτούν ειδικές γνώσεις σχετικά με τον εν λόγω τομέα, καθώς και ιδιαίτερη προσοχή στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Ο χειριστής δεν πρέπει να θεωρεί ότι αυτή η απαίτηση ισοδυναμεί με αποδοχή όλων των λεγομένων του αιτούντος / της αιτούσας σε μια τέτοια περίπτωση χωρίς πρότερη ανάλυση. Ωστόσο, απαιτείται υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης και σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, καθώς η μαρτυρία του αιτούντος / της αιτούσας σε τέτοιες περιπτώσεις συνδέεται άμεσα με λεπτότατα προσωπικά θέματα.

Τα άτομα των οποίων οι αιτήσεις σχετίζονται με ζητήματα ΣΠΤΦ που δεν είναι αποδεκτά στη χώρα καταγωγής τους αναγκάζονται συχνά να αποκρύπτουν την πραγματική τους ταυτότητα, τα συναισθήματα και τις απόψεις τους προκειμένου να αποφύγουν το αίσθημα ντροπής, την απομόνωση και τον στιγματισμό, και πολύ συχνά τον κίνδυνο να υποστούν βία. Ο στιγματισμός και τα αισθήματα ντροπής ενδέχεται να αποτρέψουν περαιτέρω τον αιτούντα / την αιτούσα από το να αποκαλύψει πληροφορίες στο πλαίσιο του ασύλου. Υπάρχουν πολυάριθμες περιπτώσεις όπου ο αιτών / η αιτούσα αποκαλύπτει ότι είναι λεσβία, ομοφυλόφιλος, αμφιφυλόφιλος, διεμφυλικό ή μεσοφυλικό άτομο μόνο σε μεταγενέστερη αίτηση.

Ο χειριστής πρέπει να αποφεύγει να εξάγει στερεοτυπικά συμπεράσματα όσον αφορά τη συμπεριφορά ή την εμφάνιση μελών σεξουαλικών μειονοτήτων, έχοντας κατά νου ότι άλλοι παράγοντες, όπως το πολιτισμικό και κοινωνικό υπόβαθρο, η μόρφωση και το φύλο, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τον/την συγκεκριμένο/-η αιτούντα/αιτούσα.

2.4.1.8. Φύλο [επιστροφή]

Ο όρος «φύλο» δεν αφορά το βιολογικό φύλο, αλλά αναφέρεται στις ιδιαίτερες προσδοκίες της κοινωνίας ως προς τον τρόπο που πρέπει να συμπεριφέρονται οι γυναίκες και οι άνδρες, την ισορροπία δυνάμεων μεταξύ των φύλων, τον ρόλο και την επαρκή συνεισφορά τους στην κοινωνία. Οι έμφυλοι ρόλοι δεν επηρεάζουν μόνο την αντίληψη του ατόμου για τον εαυτό του, αλλά επηρεάζουν και τη συμπεριφορά, τη στάση ως προς τον κοινωνικό και πολιτικό βίο, καθώς και τους τρόπους δίωξης ή πρόκλησης βλάβης —οι οποίοι ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με το φύλο του θύματος και του θύτη.

Ο αιτών / η αιτούσα ενδέχεται να μη γνωρίζει ότι κάποιες συγκεκριμένες συμπεριφορές απέναντί του/της μπορούν να θεωρηθούν παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του/της, καθώς τύγχανε αυτής της μεταχείρισης καθ' όλη τη μέχρι τώρα ζωή του/της. Από την άλλη πλευρά, ο στιγματισμός και/ή τα αισθήματα ντροπής ενδέχεται να αποτρέψουν τον αιτούντα / την αιτούσα από το να αποκαλύψει πληροφορίες.

2.4.2. Παράγοντες που σχετίζονται με τον χειριστή [επιστροφή]

Η εργασία στον τομέα του ασύλου συνεπάγεται τη συνεχή επαφή με άτομα προερχόμενα από διαφορετικές κουλτούρες, διαφορετικό κοινωνικό υπόβαθρο και εμπειρίες ζωής. Αυτός είναι ένας από τους παράγοντες που καθιστούν την εργασία του χειριστή ενδιαφέρουσα. Ωστόσο, ο χειριστής είναι κι αυτός άνθρωπος και ενδέχεται να βιώσει άγχος και απογοήτευση λόγω των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σε αυτό το εργασιακό περιβάλλον.

Διάφοροι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την αντικειμενικότητα του χειριστή:

2.4.2.1. Λάβετε υπόψη τις επιπτώσεις του στρες, του φόρτου εργασίας και των προθεσμιών [επιστροφή]

Το στρες, ο φόρτος εργασίας και οι σύντομες προθεσμίες συχνά επιδρούν ταυτόχρονα και έχουν ουσιαστική αντίκτυπο στην τελική αξιολόγηση της αίτησης.

Στην καθημερινή του εργασία, ο χειριστής αναμένεται να επιτυγχάνει ποσοτικούς στόχους, να καταρτίζει εμπεριστατωμένες αποφάσεις εγκαίρως και χρειάζεται να αντιμετωπίζει αιτούντες/αιτούσες που δεν είναι συνεργάσιμοι/-ες ή που οι προσωπικές τους εμπειρίες είναι ιδιαίτερα τραυματικές.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο χειριστής έχει και εκείνος προσωπική ζωή, η οποία μπορεί επίσης να αποτελεί πηγή προβλημάτων και πιεστικών καταστάσεων που ενδέχεται να επηρεάζουν τη στάση του/της απέναντι στα επαγγελματικά καθήκοντα και την ικανότητά του να αντιμετωπίζει το άγχος στην εργασία. Ακόμη και επουσιώδη ζητήματα, όπως η πείνα, ο πονοκέφαλος ή ο εκνευρισμός, μπορούν να στρεβλώσουν τη διαδικασία αξιολόγησης της αξιοπιστίας. Ένας επαγγελματίας χειριστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τους εν λόγω παράγοντες και να καταβάλλει συνεχή προσπάθεια ώστε να ελαχιστοποιείται ο αντίκτυπός τους.

Πριν καταλήξει σε πόρισμα όσον αφορά την αξιοπιστία συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων ή τη γενική αξιοπιστία, ο χειριστής πρέπει να προσπαθήσει να επικεντρωθεί μόνο στη συγκεκριμένη υπόθεση. Θα ήταν ίσως χρήσιμο να κάνει ένα σύντομο διάλειμμα πριν λάβει απόφαση όσον αφορά την αξιοπιστία.

2.4.2.2. Λάβετε υπόψη σας τις επιπτώσεις της μακροχρόνιας έκθεσης σε μαρτυρίες υποθέσεων ασύλου [επιστροφή]

Η μακροχρόνια έκθεση σε μαρτυρίες αιτούντων/αιτούσων για βασανισμό και κακομεταχείριση (οι οποίες δεν είναι πάντα αξιόπιστες) μπορεί να έχει ποικίλες επιπτώσεις, από τη ρουτίνα και την αδυναμία αμερόληπτης και ξεχωριστής εξέτασης της κάθε υπόθεσης, έως δευτερογενή ψυχολογικά τραύματα και εμφάνιση συμπτωμάτων παρεμφερών με αυτά των ατόμων που πάσχουν από ΔΜΣ.

Η μακροχρόνια έκθεση σε ιστορίες ασύλου μπορεί να ωθήσει τον χειριστή να μην επιδιώκει να εμβαθύνει περισσότερο στις δηλώσεις προκειμένου να αποφεύγει τις διηγήσεις τραυματικών εμπειριών ή να οδηγήσει σε «κόπωση συμπόνιας» (compassion fatigue) ή στο να σκληρύνει τη στάση του και να αδιαφορεί (case hardening). Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο χειριστής μπορεί να έχει μεγαλύτερη τάση να εξάγει αβάσιμα συμπεράσματα, χωρίς να διεξάγει ορθή αξιολόγηση της αξιοπιστίας.

2.4.2.3. Αποφύγετε τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα [επιστροφή]

Η κατηγοριοποίηση των ατόμων τη στιγμή που τα γνωρίζουμε με βάση στερεότυπα για την απομνημόνευση ή την αντιμετώπιση επαναλαμβανόμενων καθηκόντων είναι φυσιολογική για τους ανθρώπους και οι περισσότεροι από εμάς προβαίνουμε σε αυτήν. Είναι σημαντικό ωστόσο να έχετε συναίσθηση αυτού του γεγονότος και να κρατάτε πάντοτε ανοιχτή στάση, ανεξάρτητα από την πρότερη προσωπική ή επαγγελματική εμπειρία. Σε αντίθετη περίπτωση, η πραγματική μαρτυρία που προβάλλει ο αιτών / η αιτούσα ενδέχεται να μην εκληφθεί δεόντως ή να υπάρξουν παρανοήσεις.

Στόχος είναι να αποφεύγεται η εξαγωγή προκαθορισμένου πορίσματος όσον αφορά την αξιοπιστία σε υπόθεση αιτούντα/αιτούσας η οποία έχει εμφανή παρόμοια χαρακτηριστικά με αρκετές προηγούμενες υποθέσεις στις οποίες εξήχθησαν συγκεκριμένα πορίσματα περί της αξιοπιστίας.

2.4.2.4. Σημασία της αυτοαξιολόγησης και της εποπτείας [επιστροφή]

Ο χειριστής πρέπει να αναλογίζεται την απόδοσή του, τις ανάγκες του, καθώς και τις πιθανές δυσχέρειες που αντιμετώπισε κατά τον χειρισμό συγκεκριμένων υποθέσεων ασύλου. Θα ήταν ίσως σκόπιμο ο υπάλληλος να τις συζητά με συναδέλφους, με ψυχολόγο ή με επόπτη προκειμένου να λαμβάνει την αναγκαία υποστήριξη και να ενισχύει την αυτογνωσία του ή προκειμένου να εντοπίζεται τυχόν ανάγκη για επιπρόσθετη κατάρτιση και/ή επανεκπαίδευση.

Η έλλειψη θετικής ανατροφοδότησης, οι ασαφείς προσδοκίες εκ μέρους των εποπτών ή οι δείκτες απόδοσης συχνά προκαλούν στρες και μπορεί να οδηγήσουν σε εργασιακή εξουθένωση (burnout). Η τακτική εποπτεία και απόκριση στους προβληματισμούς του χειριστή μπορεί να βελτιώσει τα κίνητρα στην εργασία και να διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών.

2.4.3. Παράγοντες που σχετίζονται με τη διαδικασία της συνέντευξης [επιστροφή]

Πολλές πτυχές της διαδικασίας της συνέντευξης ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας: η επισημότητα της συζήτησης, η οποία μπορεί από μόνη της να προκαλέσει στρες στον αιτούντα / στην αιτούσα· το γεγονός ότι αναμένεται να συζητηθούν ζητήματα που άπτονται της προσωπικής ζωής με αγνώστους· η ενδεχόμενη παρουσία παιδιού που αποσπά την προσοχή του αιτούντος / της αιτούσας· η πίεση χρόνου λόγω της περιορισμένης διάρκειας που προβλέπεται για τη συνέντευξη. Όλα αυτά τα ζητήματα πρέπει να αντιμετωπίζονται πριν και κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης ώστε να ελαχιστοποιείται ο αντίκτυπος της διαδικασίας της συνέντευξης στις δηλώσεις, αλλά είναι επίσης χρήσιμο να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάλυση της αξιοπιστίας του αιτούντος / της αιτούσας.

Είναι απαραίτητο να έχετε κατά νου ότι οι προφορικές δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας γίνονται πολύ συχνά σε γλώσσα η οποία δεν είναι η μητρική του/της γλώσσα και/ή μέσω διερμηνέα. Ο παράγοντας αυτός μπορεί να προκαλέσει στρεβλώσεις τις οποίες είναι απαραίτητο να έχει υπόψη του ο χειριστής.

Η αρμόδια αρχή για τη χορήγηση ασύλου είναι υποχρεωμένη να παρέχει αξιόπιστο και ικανό διερμηνέα για τη συνέντευξη ασύλου. Ωστόσο, ο διερμηνέας είναι άνθρωπος και είναι αναπόφευκτο να «φιλτράρει» ως έναν βαθμό τις πληροφορίες που ακούει ή διαβάζει.

Ανατρέξτε επίσης στον **πρακτικό οδηγό της ΕΑΣΟ για την προσωπική συνέντευξη** σχετικά με τον ρόλο του διερμηνέα.

Κάποια παραδείγματα πιθανών αποτελεσμάτων στρεβλώσεων που σχετίζονται με τους γλωσσικούς φραγμούς και το πλαίσιο της συνέντευξης μπορεί να είναι τα ακόλουθα:

- Κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας, ο χειριστής πρέπει να έχει κατά νου ότι ορισμένες **προφανείς ασυνέπειες ή ανακολουθίες στις δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας ή στα μεταφρασμένα έγγραφα ενδέχεται να οφείλονται σε γλωσσικούς φραγμούς** (π.χ. μία λέξη έχει διαφορετικό νόημα ανάλογα με τα συμφραζόμενα, ο διερμηνέας δεν γνωρίζει το ορθό ισοδύναμο της λέξης στη γλώσσα της χώρας του ασύλου κ.λπ.).
- Το **άγχος** του αιτούντος / της αιτούσας, το **αίσθημα ντροπής ή η έλλειψη εμπιστοσύνης στον διερμηνέα** που είναι παρών στη συνέντευξη ενδέχεται να τον/την συγκρατήσει από το να πει την αλήθεια ή να παρέχει πιο λεπτομερείς πληροφορίες. Πρόσθετοι παράγοντες που προαναφέρθηκαν, όπως το φύλο, το πολιτισμικό υπόβαθρο και ο φόβος του στιγματισμού, ενδέχεται επίσης να παίξουν ρόλο σε τέτοιες περιπτώσεις.
- Μια ακόμη πτυχή θα μπορούσε να είναι ο ισχυρισμός του αιτούντος / της αιτούσας ότι οι ασυνέπειες μεταξύ των παρουσών και των προηγούμενων δηλώσεων του/της οφείλονται σε **έλλειψη γλωσσικής επάρκειας του διερμηνέα** (ή έλλειψη γλωσσικής επάρκειας του αιτούντος / της αιτούσας σε περίπτωση που δεν χρησιμοποιείται διερμηνεία), ενώ στην πραγματικότητα οι δηλώσεις του/της όντως στερούνταν συνέπειας.

Εναπόκειται σε κάθε περίπτωση στον χειριστή —όπου αυτό είναι δυνατό— να δώσει στον αιτούντα / στην αιτούσα τη δυνατότητα να επιλύσει τις προφανείς ασυνέπειες, και εν τέλει να αξιολογήσει κατά πόσον η εξήγηση που δόθηκε πρέπει να γίνει δεκτή στη συγκεκριμένη περίπτωση.

2.5. Προσδιορίστε ποια ουσιώδη πραγματικά περιστατικά μπορούν να γίνουν δεκτά [επιστροφή]

2.5.1. Εξετάστε τα αποδεικτικά στοιχεία που συνδέονται με κάθε πραγματικό περιστατικό συνολικά και σφαιρικά [επιστροφή]

Ο χειριστής δεν πρέπει να προβαίνει σε πορίσματα όσον αφορά την αξιοπιστία ενός ουσιώδους πραγματικού περιστατικού εξετάζοντας τα αποδεικτικά στοιχεία μεμονωμένα. Κάθε αποδεικτικό στοιχείο, είτε παρέχεται εγγράφως είτε προφορικά, θα πρέπει να λάβει τη βαρύτητα που του αρμόζει, είτε αυτή είναι μεγάλη είτε μικρή. Η αξιολόγηση κάθε αποδεικτικού στοιχείου, καθώς και των περιστάσεων που το περιβάλλουν, επηρεάζουν την «ποιότητα» του και τη συνάφειά του με την υπόθεση και συνεπώς τη βαρύτητα που πρέπει να του προσδώσει ο χειριστής. Κατά την εξέταση του συνόλου των αποδεικτικών στοιχείων που συνδέονται με κάθε ουσιώδες πραγματικό περιστατικό και κατά τον προσδιορισμό της βαρύτητας του κάθε επιμέρους στοιχείου, ο χειριστής καθορίζει εάν συνηγορούν υπέρ των ισχυρισμών ή έρχονται σε αντίφαση με τους ισχυρισμούς.

2.5.1.1. Προσδιορίστε ποια γεγονότα είναι τεκμηριωμένα (γίνονται δεκτά) και ποια όχι (απορρίπτονται) [επιστροφή]

Με τη σφαιρική εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων, ο χειριστής θα είναι σε θέση να αποδεχτεί ή να απορρίψει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

Τα πραγματικά περιστατικά που γίνονται δεκτά είναι τα εξής: Ένα προβαλλόμενο ως πραγματικό περιστατικό μπορεί να γίνει δεκτό εάν, όταν λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές και ευρύτερες περιστάσεις του αιτούντος / της αιτούσας και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, το κατά πόσον οι εξηγήσεις που παρείχε ο αιτών / η αιτούσα όσον αφορά πιθανά αρνητικά πορίσματα ως προς την αξιοπιστία είναι εύλογες, οι δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας σχετικά με το εν λόγω περιστατικό:

- είναι επαρκώς λεπτομερείς·
- παρουσιάζουν εσωτερική συνέπεια·
- παρουσιάζουν συνέπεια ως προς τις πληροφορίες που παρείχαν μέλη της οικογένειας και μάρτυρες·
- παρουσιάζουν συνέπεια με τις διαθέσιμες, ειδικές και γενικές, αντικειμενικές πληροφορίες·

- είναι αληθοφανείς όταν εξετάζονται ενόψει των ατομικών και ευρύτερων περιστάσεων του αιτούντος / της αιτούσας·
- και ιδιαίτερα όταν υποστηρίζονται από πειστικά έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία (ήτοι, βάσει της αξιοπιστίας, της εγκυρότητας και της βαρύτητας των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων)·

Τα πραγματικά περιστατικά που απορρίπτονται είναι τα εξής: Ένα προβαλλόμενο ως πραγματικό περιστατικό μπορεί να απορριφθεί εφόσον, όταν εξετάζεται η ευλογοφάνεια των εξηγήσεων που παρέχει ο αιτών / η αιτούσα σε σχέση με ευρήματα πιθανώς δυσμενή ως προς την αξιοπιστία του/της και λαμβανομένων υπόψη των ατομικών και των ευρύτερων περιστάσεων που τον/την περιβάλλουν, προκύψει ότι οι δηλώσεις του αιτούντος / της αιτούσας σχετικά με το εν λόγω περιστατικό δεν είναι επαρκώς λεπτομερείς, δεν παρουσιάζουν συνέπεια και αληθοφάνεια ή έρχονται και σε αντίφαση με άλλα αξιόπιστα αντικειμενικά στοιχεία.

2.5.1.2. Προσδιορίστε ποια περιστατικά παραμένουν ακόμη αβέβαια [επιστροφή]

Ενδέχεται να υπάρχουν περιστατικά που παρουσιάζουν εσωτερική αξιοπιστία (είναι συνεπή και ευλογοφανή) και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του αιτούντος / της αιτούσας, αλλά παραμένουν αβέβαια επειδή δεν τεκμηριώνονται από έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία ή πρόκειται για περιστατικά για τα οποία διατηρούνται αμφιβολίες. Για τα εν λόγω στοιχεία απαιτείται περαιτέρω αξιολόγηση προκειμένου να προσδιορίζεται εάν πρέπει να γίνουν δεκτά ή να απορριφθούν.

2.5.2. Εφαρμόστε το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση για τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που παραμένουν αβέβαια (ευεργέτημα της αμφιβολίας) [επιστροφή]

Παρά τις προσπάθειες του αιτούντος / της αιτούσας, καθώς και της αποφαινόμενης αρχής, για συλλογή αποδεικτικών στοιχείων προς τεκμηρίωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών που προβάλλει ο αιτών / η αιτούσα, ενδέχεται να εξακολουθεί να υπάρχει αβεβαιότητα όσον αφορά ορισμένα περιστατικά.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση δίνει στον χειριστή τη δυνατότητα να καταλήξει σε ένα σαφές συμπέρασμα για το αν πρέπει να αποδεχτεί ένα προβαλλόμενο ως πραγματικό περιστατικό και να εξαλείψει τις αμφιβολίες:

«Οσάκις τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την αρχή σύμφωνα με την οποία εναπόκειται στον αιτούντα να τεκμηριώσει την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας και οσάκις ορισμένες πτυχές των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, οι πτυχές αυτές δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτησή του·
- β) έχουν υποβληθεί όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία έχει ο αιτών στη διάθεσή του και έχει δοθεί ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων·
- γ) οι δηλώσεις του αιτούντος θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του·
- δ) ο αιτών αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το νωρίτερο δυνατόν, εκτός εάν αποδείξει ότι υπήρχε σοβαρός λόγος που τον εμπόδισε να το πράξει· και
- ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι αποδεδειγμένη».

Το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση είναι επίσης γνωστό στα συστήματα ορισμένων κρατών μελών ως η διάταξη εφαρμογής του ευεργετήματος της αμφιβολίας.

Τα πέντε κριτήρια του άρθρου 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση είναι σωρευτικά. Αυτό σημαίνει ότι ο χειριστής πρέπει να εξακριβώνει ότι πληρείται το σύνολο των εν λόγω κριτηρίων (ως έναν βαθμό). Σε περίπτωση που πληρείται το σύνολο των κριτηρίων, ο χειριστής πρέπει να εφαρμόζει το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση (να παραχωρεί το ευεργέτημα της αμφιβολίας) και να αποδέχεται το ουσιώδες πραγματικό περιστατικό. Εξάλλου, δεν συντρέχει λόγος να μην το πράξει.

Εντούτοις, ο χειριστής πρέπει να προβαίνει σε εύλογη συνεκτίμηση των στοιχείων α), β), γ), δ) και ε), λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές και ευρύτερες περιστάσεις του αιτούντος / της αιτούσας. Αυτό σημαίνει ότι ο χειριστής πρέπει να εκτιμά σε ποιον βαθμό πληρείται ή όχι το κάθε κριτήριο· και είναι πιθανό ο υψηλός βαθμός πλήρωσης ενός κριτηρίου (για παράδειγμα, ιδιαίτερα εμπειριστατωμένες δηλώσεις) να αντισταθμίζει τον χαμηλότερο

βαθμό πλήρωσης ενός άλλου κριτηρίου (για παράδειγμα, μη ικανοποιητική εξήγηση για το ότι δεν αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το νωρίτερο δυνατόν).

Ανατρέξτε στην [ενότητα 1.2.1](#) για περισσότερες οδηγίες σχετικά με τα στοιχεία α) και β) και στις [ενότητες 2.2](#) έως [2.4](#) για περισσότερες οδηγίες σχετικά με το στοιχείο γ). Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει περαιτέρω οδηγίες όσον αφορά το στοιχείο ε):

Η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι αποδεδειγμένη [άρθρο 4 παράγραφος 5 στοιχείο ε) της οδηγίας για την αναγνώριση]:

Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ένα ουσιώδες πραγματικό περιστατικό είναι αποδεδειγμένο, ο χειριστής εξετάζει επίσης το λεγόμενο «ιστορικό αξιοπιστίας» του αιτούντος / της αιτούσας. Δηλαδή, ο χειριστής λαμβάνει υπόψη (θετικά/αρνητικά) στοιχεία για την αξιοπιστία του αιτούντος τα οποία προέκυψαν κατά την αξιολόγηση άλλων ουσιωδών πραγματικών περιστατικών.

Επίσης, ορισμένα περιστατικά ενδέχεται να έχουν σημασία για την αξιολόγηση της γενικής αξιοπιστίας του αιτούντος / της αιτούσας, ακόμη και αν δεν αποτελούν ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

Η γενική αξιοπιστία του αιτούντος / της αιτούσας μπορεί να επηρεαστεί και από άλλους παράγοντες:

- συμπεριφορά που υποδηλώνει ότι ο αιτών / η αιτούσα δεν φοβάται ή έχει πάψει να φοβάται να επιστρέψει στη χώρα του/της· ή
- συμπεριφορά του αιτούντος / της αιτούσας η οποία μπορεί να αποτελεί ένδειξη ότι ο αιτών / η αιτούσα αποκρύπτει πληροφορίες· επιδιώκει να παραπλανήσει· ή παρακωλύει ή καθυστερεί τον χειρισμό ή τη διεκπεραίωση της αίτησης.

Στον κάθε παράγοντα πρέπει να δίνεται βαρύτητα ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης. Ο χειριστής πρέπει να έχει κατά νου ότι τα στοιχεία που συνηγορούν υπέρ του αιτούντος / της αιτούσας ενδέχεται να υπερτερούν των στοιχείων που συνηγορούν κατά του αιτούντος / της αιτούσας.

Εάν ο χειριστής συμπεράνει ότι η γενική αξιοπιστία είναι τόσο ανεπαρκής ώστε να απορρίψει το ουσιώδες πραγματικό περιστατικό, τότε ο χειριστής πρέπει να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι πλήττει την αξιοπιστία των ισχυρισμών.

Κατά το πέρας της αξιολόγησης της αξιοπιστίας, κάθε ουσιώδες πραγματικό περιστατικό πρέπει να κατηγοριοποιείται ως δεκτό ή απορριφθέν, γεγονός που προϋποθέτει ότι ο χειριστής κατέληξε σε σαφές πόρισμα όσον αφορά κάθε επιμέρους ουσιώδες πραγματικό περιστατικό.

Ανατρέξτε στο [υπόδειγμα](#) για την αποδοχή και την απόρριψη των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών.

Βήμα 3. Αξιολόγηση κινδύνου [επιστροφή]

Η αξιολόγηση κινδύνου αποτελεί την εστιασμένη στο μέλλον ανάλυση για την αξιολόγηση της ανάγκης διεθνούς προστασίας του/της συγκεκριμένου/-ης αιτούντος/αιτούσας.

Ο αιτών / η αιτούσα δεν χρειάζεται να παρουσιάζει αξιοπιστία όσον αφορά κάθε επιμέρους πτυχή των ισχυρισμών προκειμένου να του/της χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας.

Ο χειριστής προχωρά με την αξιολόγηση της αίτησης προβαίνοντας σε αξιολόγηση κινδύνου με βάση το σύνολο των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών που έγιναν δεκτά, προτού καταλήξει σε τελικό πόρισμα για την αίτηση.

3.1. Προβείτε σε ανάλυση του βάσιμου φόβου δίωξης / πραγματικού κινδύνου σοβαρής βλάβης [επιστροφή]

Η ανάλυση του βάσιμου φόβου δίωξης του αιτούντος / της αιτούσας και του πραγματικού κινδύνου σοβαρής βλάβης στον οποίο ενδέχεται να εκτεθεί σε περίπτωση επιστροφής αποτελεί το τελικό στάδιο της εξέτασης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας. Εξετάζεται ο μελλοντικός κίνδυνος με βάση τα περιστατικά που έχει στη διάθεσή του ο χειριστής κατά τη στιγμή λήψης της απόφασης. Οι εγγενείς δυσκολίες της πρόγνωσης του τι θα μπορούσε να συμβεί σε περίπτωση επιστροφής του αιτούντος / της αιτούσας τη συγκεκριμένη ημέρα, την επόμενη ημέρα ή στο εγγύς μέλλον, καθώς και η ανυπαρξία σαφούς δομημένης προσέγγισης για τη λήψη αποφάσεων ενδέχεται να αναγκάσουν τον χειριστή να στηρίξει τελικά τις αποφάσεις του στην υποκειμενικότητα. Οι αρνητικές αποφάσεις διεθνούς προστασίας, σε περίπτωση σφάλματος, ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι συνεπώς εξαιρετικά σημαντικό η αξιολόγηση κινδύνου να πραγματοποιείται με βάση αντικειμενική μεθοδολογία και όχι με βάση εικασίες. Σκοπός των προηγούμενων βημάτων που περιγράφονται στον παρόντα οδηγό είναι η συγκρότηση μιας βάσης στην οποία θα εδράζεται η αξιολόγηση κινδύνου.

Κατά τη διεξαγωγή της αξιολόγησης κινδύνου, ο χειριστής προβαίνει σε ανάλυση του κινδύνου με βάση τα αποδεδειγμένα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά σε σχέση με το μέτρο απόδειξης που εφαρμόζεται για τη θεμελίωση βάσιμου φόβου δίωξης ή πραγματικού κινδύνου σοβαρής βλάβης.

3.1.1. Εφαρμόστε το άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας για την αναγνώριση [επιστροφή]

Στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας για την αναγνώριση προβλέπονται τα ακόλουθα όσον αφορά την αξιολόγηση της αίτησης ασύλου στο σύνολό της:

«Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας θα πρέπει να γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και να περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση:

- α) όλων των συναφών στοιχείων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής κατά τον χρόνο λήψης απόφασης σχετικά με την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των νόμων και των κανονισμών στη χώρα καταγωγής και του τρόπου εφαρμογής τους·
- β) των συναφών δηλώσεων και εγγράφων που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σχετικά με το εάν ο αιτών έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη·
- γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ούτως ώστε να εκτιμηθεί εάν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισχυροδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη·
- δ) εάν οι δραστηριότητες του αιτούντος από τότε που εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του ανελήφθησαν με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, ούτως ώστε να εκτιμηθεί εάν ο ενδιαφερόμενος θα εκτεθεί, συνεπεία των εν λόγω δραστηριοτήτων, σε δίωξη ή σοβαρή βλάβη σε περίπτωση επιστροφής του στην εν λόγω χώρα·
- ε) εάν θα ήταν εύλογο να αναμένεται ότι ο αιτών θα θέσει εαυτόν υπό την προστασία άλλης χώρας την ιθαγένεια της οποίας θα μπορούσε να διεκδικήσει.».

3.1.2. Λάβετε υπόψη σας παρελθούσες δίωξεις ή σοβαρή βλάβη ή απουσία αυτών [επιστροφή]

Ο χειριστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι η ύπαρξη δίωξης ή σοβαρής βλάβης στο παρελθόν μπορεί να μεταβάλει όχι μόνο το βάρος της απόδειξης (βλ. ενότητα 1.2.3.1 σχετικά με τους ειδικούς κανόνες τεκμηρίωσης), αλλά και το εφαρμοστέο μέτρο απόδειξης. Στο άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας για την αναγνώριση ορίζεται ότι το γεγονός ότι ο αιτών / η αιτούσα έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του αιτούντος / της αιτούσας ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για να πιστευτεί κανείς ότι η εν λόγω δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί.

Τα προηγούμενα βήματα της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων θα πρέπει να έχουν οδηγήσει τον χειριστή στην εξαγωγή συμπεράσματος όσον αφορά το τι έχει συμβεί στον αιτούντα / στην αιτούσα στο παρελθόν και όσον αφορά την παρούσα κατάσταση του/της.

Το γεγονός ότι ο αιτών υπέστη δίωξη στο παρελθόν δεν σημαίνει, αφ' εαυτού, ότι κινδυνεύει να υποστεί δίωξη και στο μέλλον, ωστόσο μπορεί να αποτελεί μια σοβαρή ένδειξη.

Είναι επίσης σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι η απουσία προηγούμενης δίωξης δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει μελλοντικός κίνδυνος δίωξης.

Προκειμένου να προβεί στην τελική αξιολόγηση, ο χειριστής πρέπει να εξετάζει την παρουσία προηγούμενων γεγονότων σε σχέση με την ταυτότητα του αιτούντος / της αιτούσας και την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα καταγωγής του/της.

3.1.3. Εφαρμόστε το μέτρο απόδειξης [επιστροφή]

Τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας για την αναγνώριση πρέπει να αναλύονται σε σχέση με το εφαρμοστέο μέτρο απόδειξης προκειμένου να είναι δυνατή η διεξαγωγή αξιολόγησης κινδύνου. Το συνηθέστερα εφαρμοζόμενο μέτρο απόδειξης κατά την αξιολόγηση του βάσιμου φόβου δίωξης και του πραγματικού κινδύνου σοβαρής βλάβης είναι η «εύλογη πιθανότητα». Το εφαρμοστέο μέτρο απόδειξης πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι χαμηλότερο από το «πέραν εύλογης αμφιβολίας».

Εάν έχουν ενσωματωθεί εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το εφαρμοστέο μέτρο απόδειξης, μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

Νομικά μέσα και σύνδεσμοι για την εθνική νομοθεσία

Διεθνή μέσα

Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων

- Το κείμενο της σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967 διατίθεται σε διάφορες γλώσσες στη διεύθυνση <http://www.refworld.org/docid/3be01b964.html>

Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης (Ηνωμένα Έθνη)

Εγχειρίδιο για την αποτελεσματική διερεύνηση και τεκμηρίωση των βασανιστηρίων και άλλης σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, της 9ης Αυγούστου 1999

- Το κείμενο του πρωτοκόλλου της Κωνσταντινούπολης διατίθεται σε διάφορες γλώσσες στη διεύθυνση <http://www.refworld.org/docid/4638aca62.html>

Μέσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οδηγία για την αναγνώριση (αναδιατύπωση)

Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)

- Το κείμενο της οδηγίας για την αναγνώριση διατίθεται σε διάφορες γλώσσες στη διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1422980659651&uri=CELEX:32011L0095>

Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου (αναδιατύπωση)

Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)

- Το κείμενο της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου διατίθεται σε διάφορες γλώσσες στη διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013L0032>

Εθνικά νομικά μέσα και έγγραφα καθοδήγησης

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τις γραπτές δηλώσεις [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τα έγγραφα που προσκομίζει ο αιτών / η αιτούσα [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά την εξασφάλιση ΠΧΚ [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τις εκθέσεις εμπειρογνομόνων [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τις εκθέσεις γλωσσικής ανάλυσης [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τη συλλογή πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά αιτήματα για ιατρική/ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη [\[επιστροφή\]](#)

Εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το μέτρο απόδειξης [\[επιστροφή\]](#)

Υπόδειγμα για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

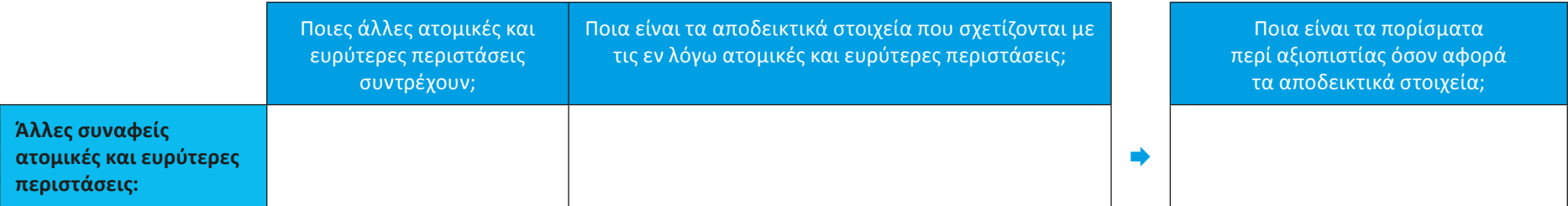
Το υπόδειγμα σε μορφή Word επισυνάπτεται στον παρόντα πρακτικό οδηγό.

Το παρόν υπόδειγμα προορίζεται για συμπλήρωση καθ' όλη τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων της διαδικασίας εργασίας που ακολουθείτε κατά τον χειρισμό μιας συγκεκριμένης υπόθεσης.

Ο στόχος είναι να υπάρχει μια σαφής επισκόπηση όλων των προσδιορισθέντων ουσιωδών πραγματικών περιστατικών και **αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζει ο αιτών / η αιτούσα και συλλέγει ο χειριστής (βήμα 1)**. ⇒ Μόλις εξασφαλίσετε την εν λόγω επισκόπηση, μπορείτε να προχωρήσετε στο επόμενο βήμα, κατά το οποίο

μπορείτε να διαμορφώσετε τη γνώμη σας σχετικά με τα πορίσματα περί αξιοπιστίας για κάθε επιμέρους ουσιώδες πραγματικό περιστατικό (βήματα 2.1 – 2.4) ⇒ βάση επί της οποίας αποφασίζετε και συμπληρώνετε ποια ουσιώδη πραγματικά περιστατικά αποδέχεστε και ποια απορρίπτετε (βήμα 2.5), εφαρμόζοντας, εφόσον συντρέχει περίπτωση, το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση. ⇒ Τέλος, προβαίνετε σε αξιολόγηση κινδύνου με βάση τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά (βήμα 3).

Όσον αφορά...	Βήμα 1: Συλλογή πληροφοριών			Βήματα 2.1 – 2.4: Αξιολόγηση της αξιοπιστίας	
	Ποια είναι τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά;	Ποια είναι τα αποδεικτικά στοιχεία που σχετίζονται με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά;		Ποια είναι τα πορίσματα περί αξιοπιστίας όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές και ευρύτερες περιστάσεις;	
... τη χώρα καταγωγής:			➔		
... προβλήματα στο παρελθόν και φόβο στο μέλλον:			➔		
... τους λόγους για τους οποίους ο αιτών / η αιτούσα βίωσε ή φοβάται προβλήματα:			➔		
... τους λόγους για τους οποίους ο αιτών / η αιτούσα δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν/εαυτήν υπό την προστασία της χώρας καταγωγής του/της:			➔		
... τους λόγους για τους οποίους ο αιτών / η αιτούσα πρέπει να αποκλειστεί:			➔		

Βήμα 2.5: Αξιολόγηση της αξιοπιστίας

Δεκτά ουσιώδη πραγματικά περιστατικά	Αβέβαια ουσιώδη πραγματικά περιστατικά	Απορριφθέντα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά
	↓	
	Υπάρχουν παρατηρήσεις αναφορικά με το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας για την αναγνώριση [στοιχείο α), β), γ), δ) ή ε]);	
	<p>Κάντε την επιλογή κατόπιν συνεκτίμησης</p> <p>← Αποδοχή → Απόρριψη</p>	

Βήμα 3: Αξιολόγηση κινδύνου

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_el.htm)
ή καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

